

Schoolplan 2023 – 2027

PrO Almere

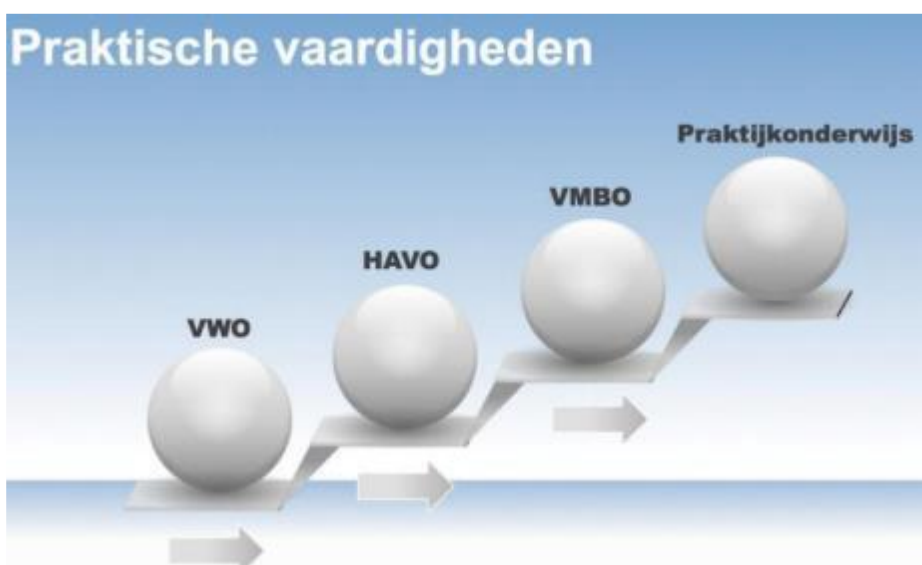
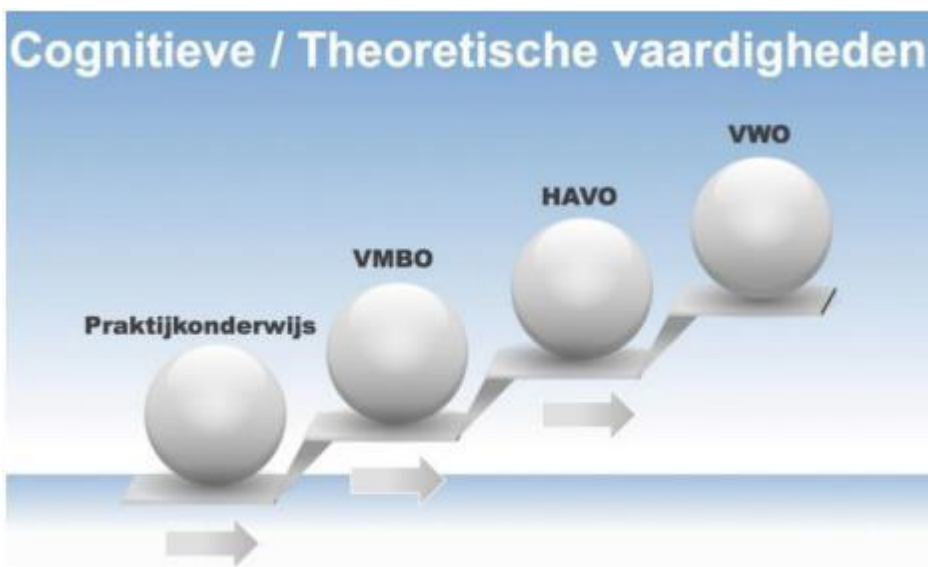
1	Algemene gegevens	4
1.1	Contactgegevens	5
1.2	Koers en kaders ASG	5
1.3	Onderwijsvisie / Schoolconcept.....	6
1.4	Kengetallen leerlingenpopulatie	8
2	Onderwijsproces.....	9
2.1	Onderwijsaanbod	9
2.1.1	Leeraanbod.....	9
2.2	Zicht op ontwikkeling en begeleiding.....	11
2.2.1	Groepen.....	11
2.2.2	Structuur van de les.....	11
2.2.3	Vrije momenten.....	12
2.2.4	Mentoraat	12
2.2.5	Opbouw van stage.....	12
2.2.6	Eigen aspecten van kwaliteit.....	13
2.2.7	Verslaglegging.....	14
2.3	Aanwezige vaardigheden bij medewerkers.....	15
2.4	Organisatie van de (extra) zorg	16
2.4.1	OJA (Onderwijs Jeugd(hulp) Arrangement): Onderwijs en Zorg in nauwe samenwerking voor leerlingen van PrO Almere	16
2.4.2	Arrangementen.....	17
2.4.2.1	Arrangement 1: EAG	17
2.4.2.2	Arrangement 2: PLUS	17
2.4.2.3	Arrangement 3: Extra Nederlands	17
2.4.2.3.1	TOS	18
2.4.2.3.2	Dyslexiecoaching	18
2.4.2.3.3	Nieuwkomers.....	19
2.4.2.4	Arrangement 4: TT groepen	19
2.4.2.5	Arrangement 5: Next Level	20
2.5	Afstemming van de zorg met (keten)partners	20
2.5.1	Afstemming zorgpartners.....	20
2.5.2	Afstemming partners stage en arbeid.....	21
2.6	De grenzen van de ondersteuningsmogelijkheden.....	22
3	Schoolklimaat.....	23
3.1	Pedagogisch klimaat	23
3.2	Veiligheid	24
3.2.1	Schoolbeleid.....	24
3.2.2	Ambities	24
4	Onderwijsresultaten	25

4.1	Resultaten.....	25
4.1.1	Uitstroom	25
4.2	Sociale en maatschappelijke competenties	25
5	Kwaliteitszorg en Ambitie.....	26
5.1	Kwaliteitszorg	26
5.2	Kwaliteitscultuur.....	30
5.3	Verantwoording en dialoog	30
5.4	Terugblik toekomstperspectief 2017-2023.....	30
5.5	Perspectief voor 2027.....	31
6	Personeelsbeleid.....	32
7	Burgerschap	32

1 Algemene gegevens

PrO Almere is een openbare school voor praktijkonderwijs. Alle leerlingen zijn welkom, ongeacht hun (religieuze en culturele) achtergrond. PrO Almere is de enige school voor praktijkonderwijs in Almere. Praktijkonderwijs is regulier voortgezet onderwijs. De school is onderdeel van de Almeerse Scholen Groep (ASG) en valt onder het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Almere. PrO Almere is een van de grootste scholen voor praktijkonderwijs in Nederland. De leerlingen zitten niet allemaal bij elkaar in één gebouw. Er zijn drie locaties: Almere Stad, Almere Tussen de Vaarten en Almere Buiten. Op de Bachweg en de Koningsbeltstraat zitten eerste en tweede klassen. Op onze locatie Tom Poesstraat zitten alleen leerlingen van boven de 15 jaar en onze bijzondere groepen). De richtingen in de bovenbouw zijn verdeeld over de locaties:

- Tom Poesstraat: Dienstverlening, Techniek
- Koningsbeltstraat: Logistiek, Groen
- Bachweg: Winkel, Horeca

1.1 Contactgegevens

Naam school	PrO Almere
Schoolleiding	Bertien Hoek (directeur) Hanneke Broos (adjunct-directeur)
Postadres	Postbus 10315 1301 AH Almere
Website	www.proalmere.nl
E-mailadres	info@proalmere.asg.nl
Locatiegegevens	
Vestiging	PrO-Bachweg
Brinnummer	17JI
Adres en plaats	J.S. Bachweg 7 1323 BA Almere
Telefoonnummer	036-5338141
Vestiging	PrO-Koningsbeltstraat
Brinnummer	30UD
Adres en Plaats	Koningsbeltstraat 4 1329 AL Almere
Telefoonnummer	036-5336194
Vestiging	PrO-Tom Poesstraat
Brinnummer	28BU
Adres en Plaats	Tom Poesstraat 2 1336 AE Almere
Telefoonnummer	036-5494150

1.2 Koers en kaders ASG

Koers 26 is het strategische plan van de ASG dat bestaat uit een missie (samen kleur geven aan goed onderwijs), een visie (wij bieden kwalitatief en eigentijds onderwijs, innovatief en inspirerend), kernwaarden (elkaar zien, Open, vooruitstrevend en Ambitieuw) en drie ambities te weten:

1. Groeien door verbinden
2. Ontwikkelen voor nu en de toekomst
3. Flexibel organiseren en vormgeven van het onderwijs

In deze ambities herkennen we PrO Almere.

Op PrO Almere staat de relatie met leerlingen centraal. Vanuit de relatie leert de leerling en ontwikkelt de leerling zich tot een zelfstandige burger in onze maatschappij. Deze groei ontstaat mede door de vele verbindingen die PrO Almere heeft met de omgeving van de leerling. De verbinding met de directe omgeving van de ouders, met eventuele hulpverlening, met het werkveld, met de gemeente waarin de leerling woont. Al deze verbindingen zorgen ervoor dat er rond een leerling een netwerk ontstaat waarin de leerling zich verder kan ontwikkelen, ook nadat de leerling PrO Almere heeft afgerond.

PrO Almere zoekt altijd naar mogelijkheden om aangesloten te blijven bij maatschappelijke ontwikkelingen. Het leren voor leerlingen in het praktijkonderwijs heeft effect als het betekenisvol is en gelinkt is aan de praktijk. Het onderwijs verbeteren en veranderen om te

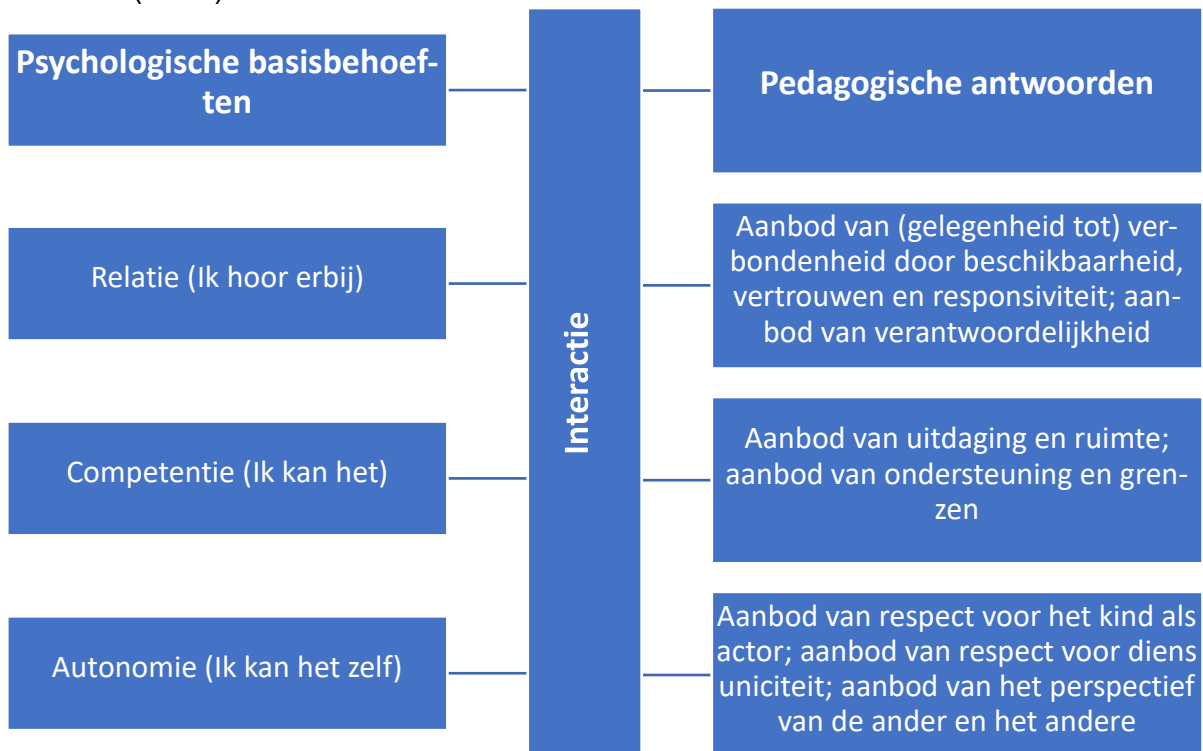
zorgen dat we aan blijven sluiten bij de ontwikkelingen nu en in de toekomst is waar we voor staan.

Om goed onderwijs te kunnen geven, ook als er minder gekwalificeerd personeel beschikbaar is, is het zoeken naar mogelijkheden en anders vorm geven een "must". PrO Almere heeft naast docenten onderwijsassistenten en instructeurs in dienst. Ook worden certificaten door externe partners in of buiten de school verzorgd. We werken op verschillende gebieden (sport, cultuur) samen met organisaties waarbij leerlingen andere talenten verder kunnen ontwikkelen.

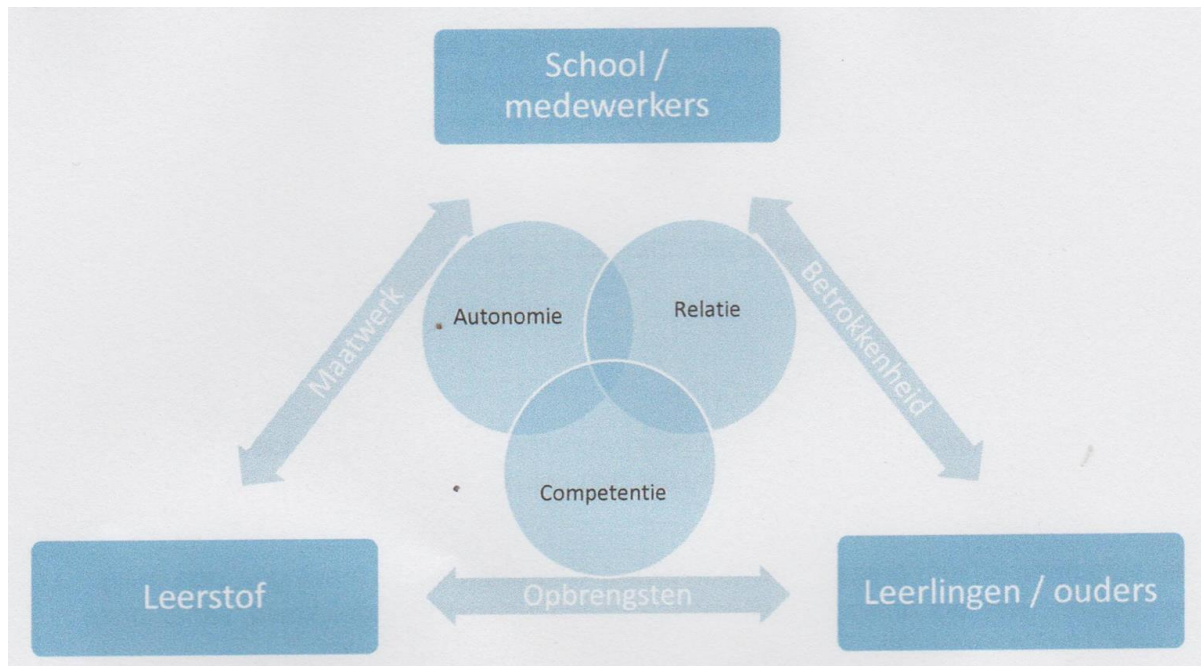
1.3 Onderwijsvisie / Schoolconcept

In Nederland kennen we voor leerlingen van 12 jaar en ouder voortgezet onderwijs als vmbo, havo, vwo, gymnasium. Praktijkonderwijs is ook voortgezet onderwijs, maar dan voor leerlingen die op een praktische manier goed kunnen leren. Speciaal voor die leerlingen is er het praktijkonderwijs. Praktijkschoolleerlingen hebben onderwijs nodig dat praktisch van aard is. Zij leren door 'te doen' in plaats van door 'te luisteren'. Vaak is dat al eerder gebleken en zijn het jongens en meisjes die, voor ze op PrO Almere kwamen, op een school voor speciaal (basis)onderwijs zaten. Leerlingen die op het Praktijkonderwijs zitten, hebben een PrO-beschikking of (vanaf 1-1-2016) een Toelaatbaarheidsverklaring voor Praktijkonderwijs. De criteria om hiervoor in aanmerking te komen zijn landelijk vastgesteld (meer informatie hierover vindt u in de schoolgids). Het doel is om leerlingen met een baan (al dan niet met begeleiding) en toekomstperspectief van school te laten gaan.

Het onderwijsconcept van PrO Almere is gebouwd op de pedagogische grondfiguur van Stevens (2004).

Op school zien we dit terug in de interactie in de driehoek tussen leerlingen en ouders, leerkrachten en leerstof¹: Medewerkers die de verbinding aangaan zorgen voor betrokkenheid bij leerlingen en ouders, een schoolorganisatie die maatwerk biedt zorgt ervoor dat er geleerd kan worden, en leerstof die aansluit zorgt voor opbrengsten die ertoe doen.

We hechten grote waarde aan de kwaliteit van relatie of verbondenheid. Dit vraagt om pedagogisch tact, oftewel tactvol handelen van alle medewerkers: “het goede doen, op het juiste moment, ook in de ogen van de leerling”. Dit vraagt openheid en sensitiviteit voor wat een leerling bezighoudt of voor wat deze nodig heeft. Daarbij vraagt het vertrouwen in de motivatie van de leerling om te willen groeien. Op deze manier kan wederkerigheid ontstaan en vanuit deze relatie een gedeelde verantwoordelijkheid voor het leerproces. Dit wordt gezien als de basis naar volwassen worden en onderwijsresultaten.² Deze past heel goed bij de kernwaarde: Gezien worden.

PrO Almere leidt op tot goed werknemerschap en goed burgerschap. Het is onze missie om te bereiken dat leerlingen die van school gaan, praktisch en sociaal, voldoende redzaam zijn in het dagelijks leven van wonen, werken en vrije tijd. Dat betekent dat zij (al dan niet met hulp) in staat zijn tot:

- het voeren van een huishouding/gezin en het zijn van een goede, betrouwbare buur
- het hebben en houden van een baan
- het zinvol invullen van de vrije tijd

Dit willen we bereiken door de leerlingen uit te dagen om zo veel mogelijk te leren, vooral vanuit de praktijk. Hiervoor is de schoolorganisatie van belang: maatwerk, onderwijs van programma gericht naar individueel gericht. Dit betekent dat er gekeken wordt naar wat de leerling nodig heeft, wat de leerling wil leren en waar de leerling goed in is. Hierdoor wordt het gevoel van autonomie van de leerling versterkt, werkt de leerling op zijn eigen niveau,

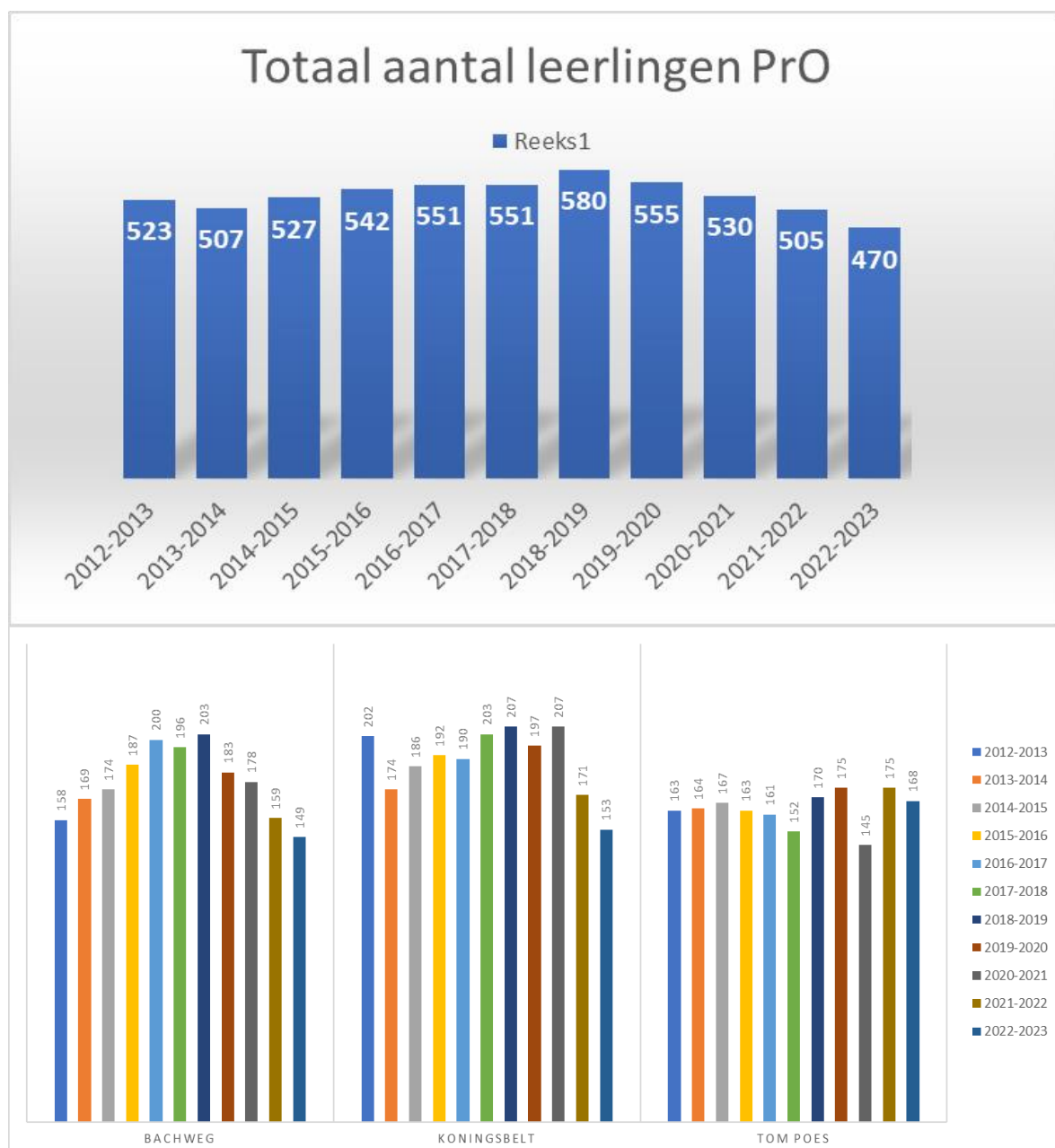
¹Naar: Gelder, van L. 1969

²NIVOZ. <http://nivoz.nl/trajecten/pedagogische-tact/>. Geraadpleegd op het internet op 2 februari 2017.

zowel in praktijk als met de avo vakken. Indien nodig worden er individuele roosters opgesteld. Op deze wijze krijgt de leerling het onderwijs wat bij hem past, zal hij/zij zich competent gaan voelen, worden de beoogde opbrengsten voor de leerling relevant. Met ingang van schooljaar 2022-2023 hebben we een onderzoeksgroep in het leven geroepen die als opdracht heeft gekregen om te onderzoeken op welke wijze wij fase onderwijs zouden kunnen vormgeven zodat er meer maatwerk mogelijk is voor leerlingen, met meer eigenaarschap bij de leerlingen. Zij zijn begonnen met dit te onderzoeken door onder andere scholen te bezoeken die al fase onderwijs hebben. Op studiedagen wordt het gehele team bij dit proces betrokken. Een aantal onderzoeksliden hebben meegedaan aan het innovatie lab van ASG en gebruiken daarvan de methodieken om uiteindelijk voor elkaar te krijgen dat de veranderingen ook ingevoerd worden. Dit proces beslaat twee tot drie schooljaren.

1.4 Kengetallen leerlingenpopulatie

PrO Almere is een van de grootste scholen voor praktijkonderwijs in Nederland. De volgende twee grafieken geven een beeld van de omvang van de school.

Voor informatie over het aantal behaalde certificaten, schooldiploma praktijkonderwijs en Entree diploma's, uitstroomgegevens en tevredenheidsonderzoekresultaten verwijzen we u naar de website: www.scholenopdekaart.nl

Iedere VO-school heeft de plicht om alle leerlingen basiszorg te bieden. De basisondersteuning is die vorm van ondersteuning die elke VO-school ten minste kan bieden. Scholen kunnen naast de basisondersteuning ook extra ondersteuning bieden. Deze extra ondersteuning zijn de arrangementen die de school verder aanbiedt.

Wanneer het Praktijkonderwijs vergeleken wordt met andere reguliere vmbo-scholen is onze basisondersteuning groter. Want alle leerlingen op het Praktijkonderwijs hebben extra ondersteuning in het leren nodig, zij hebben specifieke ondersteuningsbehoeften. Alle leerlingen hebben daarom een OOP.

Maar ook binnen het Praktijkonderwijs wordt, naast de basisondersteuning, extra ondersteuning geboden. PrO Almere biedt verschillende arrangementen. In dit gedeelte wordt beschreven welke ondersteuning wij aan leerlingen kunnen bieden en welke grenzen ons onderwijsaanbod heeft.

2 Onderwijsproces

2.1 Onderwijsaanbod

Het lesprogramma is gericht op maatschappelijke redzaamheid in de domeinen wonen, werken, vrijetijdsbesteding en burgerschap.

Kenmerkend voor praktijkonderwijs is dat er naast een aantal avo-vakken (algemeen vormend onderwijs), veel praktijkvakken worden gegeven. Praktijk is de kern van ons onderwijs. In alle lessen komt voortdurend de dagelijkse praktijk aan de orde. Naast de praktijkvakken zijn ook de avo-vakken (algemeen vormend onderwijs) praktisch van opzet. In zowel boven- als onderbouw is de verhouding: 50% praktijk, 25% theorie, 25% variabele lessen.

Op de locatie Bachweg en Koningsbeltstraat wordt het eerste en tweede leerjaar aangeboden (onderbouw). Hierdoor kunnen de jongere leerlingen zoveel mogelijk dicht bij huis naar school. Ouders mogen bij aanmelding ook een voorkeur voor een locatie aangeven. Hier wordt zo veel mogelijk rekening mee gehouden.

In de bovenbouw (vanaf leerjaar 3) is de locatie afhankelijk van de gekozen sector. Het kan zijn dat de leerling dan verder moet reizen. De inmiddels oudere leerlingen kunnen over het algemeen zelfstandig reizen. Indien nodig wordt de leerling hier in de onderbouw op voorbereid door oefenen met zelfstandig reizen en lessen op andere locaties.

2.1.1 Leeraanbod

Welke vakken de leerlingen krijgen, hangt af van het leerjaar waarin ze zitten. Zo kan er een onderscheid gemaakt worden tussen de eerste twee leerjaren (onderbouw), leerjaar 3 (oriëntatiejaar) en de leerjaren 4, 5 en 6 (sector).

Onderbouw praktijkvakken zijn: techniek, koken, burgerschap, plant en dier, beeldende vorming, gym. Vanaf het oriëntatiejaar specialiseren leerlingen zich in een bepaalde richting. Bovenbouw praktijkvakken zijn: horeca, dienstverlening, groen, winkel, logistiek of techniek. Daarnaast krijgen de bovenbouwleerlingen de praktijkvakken burgerschap (zelfredzaamheid) en gym.

Vanaf de bovenbouw doen leerlingen ervaring op met stage. Stages zijn bij uitstek geschikt voor 'leren door doen'. De werkzaamheden die de leerlingen geoefend hebben op school, worden dan in het "echt" ingezet. Het doel van de stage is om de leerling te laten leren in de praktijk. Door de stage gaat de overgang van school naar de arbeidsmarkt geleidelijk en vindt dit plaats in een concrete werksituatie. De stage wordt begeleid door stagebegeleiders (vanuit school) en praktijkbegeleiders (op de werkplek). Deze begeleiding is intensief en is afgestemd op de begeleidingsbehoefte van de leerling. Binnen PrO Almere is veel aandacht, en formatie vrijgemaakt voor de begeleiding van leerlingen op hun stage. Naast het opdoen van praktijkervaring, biedt de stage de mogelijkheid om de transitie naar de arbeidsmarkt te kunnen realiseren. Praktijkonderwijs is vaak eindonderwijs en leidt direct toe tot de arbeidsmarkt. PrO Almere heeft een nauwe samenwerking met Mind@Work en gemeente Almere om in de overstap van school naar arbeid de juiste begeleiding te bieden en deze te monitoren.

Binnen alle leerjaren oefenen leerlingen niet alleen met praktische opdrachten, maar ook met mondelinge en schriftelijke opdrachten voor Nederlands, Engels en rekenen (avo). Het doel hiervan is om hun theoretische vaardigheden te onderhouden, en zo mogelijk nog uit te breiden. Op PrO Almere worden de lessen aangeboden vanaf het niveau op weg naar 1F tot en met het niveau 1F (met perspectief richting 2F). Er wordt in de lessen zowel met praktisch materiaal en boeken/ schriftelijke leerstof gewerkt. Een deel van het materiaal wordt digitaal ingezet. Leerlingen kunnen daardoor met een inlogcode ook thuis daar mee aan de slag. Het doel van het onderwijs op scholen voor praktijkonderwijs is: de leerlingen voorbereiden op een zelfstandig bestaan in de maatschappij. Aan alles wat je kunt tegenkomen in de praktijk van het wonen, werken, vrije tijd en burgerschap, wordt op scholen voor praktijkonderwijs aandacht besteed.

Ict-vaardigheden zijn in al deze gebieden van belang. Leerlingen krijgen op hun stage en arbeidsplek te maken met geautomatiseerde processen, met digitale informatievoorziening en communicatie.

In hun huidige en toekomstige privésituatie krijgen de leerlingen te maken met gedigitaliseerde processen als bijvoorbeeld meterstanden door geven, vakantie bespreken, solliciteren en communiceren.

Alle leerlingen werken op PrO Almere met een laptop of tablet. PrO Almere zet Office 365 in voor leerlingen en medewerkers. De medewerkers leren de leerlingen om te werken met de laptop en Office 365. Dit is onderdeel van het lesprogramma.

Daarnaast kunnen uren variabel ingevuld worden vanuit IOP (Individueel Ontwikkel Plan) en cursuslessen. Theorie en praktijk kunnen daar allebei een onderdeel van zijn.

Het leeraanbod op PrO Almere is maatwerk. Naast het bovengenoemde algemene leeraanbod worden er nog verschillende trajecten binnen school en de stageplek aangeboden. In de bovenbouw is het mogelijk om een certificaat te behalen. Deze certificaten zijn gericht op de praktijk, dat wil zeggen dat leerlingen voor het behalen van deze certificaten, vaardigheden moeten beheersen die ze in de lessen op school en binnen hun stage kunnen oefenen en trainen. Bij deze certificering gaat het niet om het behalen van een bepaald niveau op het gebied van taal en rekenen maar om het juist kunnen uitvoeren van de vaardigheid. Om een certificaat te behalen moet de leerling aan de daarvoor gestelde eisen voldoen. In het portfolio van de leerling wordt duidelijk óf en wannéér een leerling eventueel in het examineringstraject van certificering kan stappen. Er

bestaat de mogelijkheid om verschillende certificaten te halen. Het examen zal door een extern gevalideerde branche organisatie worden afgenomen.

Leerlingen kunnen ook Praktijkverklaringen behalen. Deze verklaringen zijn gerelateerd aan de kwalificatie dossiers van het mbo. Het behalen van Praktijkverklaringen gebeurt op de stageplek maar heeft een directe verbinding met school. Wanneer naar de kwalificatiedossiers van het mbo wordt gekeken dan zijn de “werkprocessen” de kleinst certificeerbare eenheden in het dossier. Werkprocessen zijn duidelijk omschreven werkzaamheden die in de beroepspraktijk voorkomen. Tijdens stage wordt er bekeken welke werkprocessen door de leerling geleerd kunnen worden. De leerlingen hebben ondersteuning vanuit school nodig voor het leren en trainen van vaardigheden die onvoldoende zijn ontwikkeld en versterkt moeten worden. De stagebegeleider is de intermediair tussen school en het stagebedrijf. Wanneer de leerlingen een werkproces of een aantal werkprocessen voldoende beheerst kan de leermeester van het stagebedrijf een Praktijkverklaring afgegeven waarop staat vermeld welke werkprocessen, uit welk kwalificatie dossier mbo, op welk niveau beheerst. Uit de eerste ervaringen met het afgeven van Praktijkverklaringen, blijkt dat leerlingen Praktijkverklaringen behalen op het niveau van niveau 1 en niveau 2. De kracht schuilt erin dat leerlingen een “Praktijkverklaring” krijgen op basis van wat zij kunnen. De kracht schuilt er tevens in dat de gecertificeerde werkprocessen herkenbaar zijn voor de werkgevers.

2.2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding

2.2.1 Groepen

Vooraf in de onderbouw wordt gewerkt in kleinere groepen dan in het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs. Een klas is een heterogene leerjaargroep met 12-14 leerlingen, met één leerkracht voor de groep. Minimaal, één dagdeel in de week wordt er groep doorbroken, op niveau gewerkt. Hoe dit is vormgegeven verschilt per locatie.

In de bovenbouw wordt er gewerkt met stamgroepen, de groep wordt ingedeeld op basis van passend mentoraat. In de overstap van de onderbouw naar de bovenbouw wordt gekeken welke mentor past bij welke leerling. Daardoor kunnen er in een stamgroep leerlingen zitten van verschillende sectoren. Een stamgroep kan groter zijn dan een klas in de onderbouw en kan meerdere leerjaren omvatten. Daarnaast hebben de leerlingen verschillende stagedagen en hebben leerlingen individuele roosters en kan de groepssamenstelling per les wisselend.

2.2.2 Structuur van de les

Leerlingen hebben te maken met een (individueel) rooster. Ze hebben les van verschillende docenten (vakleerkrachten) in verschillende klaslokalen. De docent start en eindigt vaak met een groepsinstructie of groepsgebesprek. Deze groepsgebesprek benadering is van belang voor de leerlingen omdat zij, ieder op hun eigen manier, gebaat zijn bij houvast, duidelijkheid en sfeer. De rest van de les wordt er vaak gewerkt in kleinere groepjes, in tweetallen of individueel. De docent regisseert via de groepsindeling de sociale contacten binnen de les. Doordat de docent stuurt krijgen leerlingen de kans om te oefenen met een rol in de samenwerking, die ze niet vanzelf op zich nemen. Door te kiezen voor individuele werkvormen brengt de docent rust en concentratie in de klas. Inoefenen van de lesstof gebeurt zelfstandig (leerling in groep of in kleine groep) of begeleid (in groep met individuele aandacht van docent of in kleine groep onder begeleiding van onderwijsassistent).

In de bovenbouw wordt minder groepsgewijs en meer individueel gewerkt. Dit heeft te maken met de leertrajecten die in de hogere leerjaren gaandeweg steeds meer maatwerk worden.

2.2.3 Vrije momenten

De vrije momenten (voor aanvangstijd, na eindtijd, leswisselingen en pauzes) kunnen voor alle leerjaren gelijktijdig zijn. De pauzes gedurende de lesdag zijn lesvrije momenten die meetellen in het aantal uren van de leerling. Het is een leermoment in vrije situaties voor de leerling. Leerlingen houden zelfstandig pauze op het schoolplein of in de aula en zorgen zelf voor een tussendoortje en lunch. Op school is er de mogelijkheid om in de pauze iets aan te schaffen vanuit de kantine. Er is door meerdere werknemers van de school toezicht en begeleiding tijdens deze momenten. Er is ook een mogelijkheid om in pauzes te sporten onder begeleiding van medewerkers van de school.

2.2.4 Mentoraat

Iedere klas heeft een vaste mentor of duo-mentoraat. Deze is het aanspreekpunt is voor veel zaken rond zijn of haar groep. Iedere mentor (of duo) heeft 7 uur (waarvan 1 uur per week vanuit de NPO middelen) per week voor mentortaken, dit is intensiever dan op andere reguliere VO-scholen. De mentor ziet de leerling dagelijks of meerdere keren per week (bij leerlingen die meerdere dagen stage lopen buiten school is dit minder). Dit kan zijn in de IOP uren en/of de mentorlessen. Naast mentorlessen geven mentoren ook vaklessen aan hun eigen groep.

De mentor voert individuele gesprekken met leerlingen (coaching) op ingeplande momenten. Dit gebeurt onder andere om de doelen van de komende periode te bespreken en te evalueren (IOP). De frequentie hiervan is verschillend. Dat heeft te maken met de hoeveelheid (aan)sturing die een leerling nodig heeft. De leerlingen worden in de lessen gecoacht, maar ook tussen de bedrijven en in pauzemomenten.

De mentor is goed op de hoogte van de ontwikkeling en de leefsituatie van de leerling en heeft een signalerende functie. Signalen kunnen afkomstig zijn vanuit collegae, de leerling zelf of vanuit derden (ouders, instanties). Bij stagnatie of een vermoeden van problemen informeert de mentor bij collegae, zorgteam en ouders hoe die daar naar kijken.

PrO Almere hecht veel waarde aan afstemming met ouders/verzorgers. De verbinding is noodzakelijk om jongeren tot leren te laten komen. De mentor heeft minimaal 2x per jaar een gepland gesprek met ouders en leerling (driehoeksgesprek). De frequentie van het oudercontact kan om verschillende redenen hoger zijn, bijvoorbeeld als er zorgen zijn op school of thuis. Het initiatief van het contact kan zowel bij school als bij ouder liggen.

2.2.5 Opbouw van stage

In het oriëntatiejaar (leerjaar 3) krijgen leerlingen arbeidsoriëntatie. Dat richt zich niet alleen op les op school maar ook bijvoorbeeld les op locatie. Leerlingen werken in groepjes mee in een bedrijf of instelling (bv. een verzorgingshuis, logistiek bedrijf, bandenbedrijf, tuinen) onder begeleiding van een onderwijsassistent. Daarnaast hebben de leerlingen in het leerbedrijf van de locatie allerlei activiteiten die te maken hebben met werkvaardigheden leren. Op deze manier krijgen leerlingen zelf zicht op hun mogelijkheden en kunnen de medewerkers van PrO Almere ook zien welke competenties leerlingen al beheersen. Medewerkers kijken wat de leerling nodig heeft om een succesvolle stage te lopen in het sectorjaar. Bij voldoende stagerijpheid wordt er een externe stageplek gezocht voor de leerling.

Vanaf het vierde leerjaar gaan de leerlingen twee dagen per week op stage. Elk schooljaar kent in de basis twee stageperiodes. Indien wenselijk en mogelijk kunnen de stagedagen uitgebreid worden, hierbij staat de leerwens en capaciteit van de leerling centraal. Bij stages is er altijd sprake van maatwerk.

De stage wordt begeleid door een stagebegeleider vanuit school, hij is de linking-pin tussen school, leerling en stagebedrijf. De leerling heeft één vaste stagebegeleider per schooljaar. De stagebegeleider heeft als taak: te bevorderen dat de stage zo goed en nuttig mogelijk verloopt. Hij komt ongeveer eens per drie/vier weken langs op de stageplek. Indien nodig is er vaker contact. Op de stageplek krijgt de leerling directe begeleiding van zijn werkbegeleider, een werknemer van het bedrijf. De stagebegeleider en werkbegeleider hebben contact met en over het functioneren van de leerling (waaronder evaluatie van de leerdoelen) en bespreken eventuele problemen.

Op alle locaties is er een leerbedrijf waar leerlingen uit het oriëntatie jaar kunnen werken aan werkvaardigheden. Binnen het leerbedrijf oefenen leerlingen allerlei vaardigheden die goed van pas komen als leerlingen de overstap gaan maken naar stagelopen buiten de school. Op alle drie de locaties is ons leerwerkbedrijf bij Yanmar een vast onderdeel.

Een leerling krijgt per onderdeel een bewijsstuk wanneer hij/zij deze naar behoren heeft afgerond. Op ieder bewijsstuk staat welke competenties een leerling behaald heeft. Al deze bewijsstukken samen zijn nodig om externe stage te kunnen gaan lopen.

Het programma is voornamelijk gericht op de oriëntatie leerlingen maar sectorleerlingen kunnen meegenomen worden, indien nodig, voor de ontwikkeling. Deze leerlingen kunnen door de stagebegeleiders aangemeld worden met bijbehorende doelen.

2.2.6 Eigen aspecten van kwaliteit

Op PrO Almere zoeken wij altijd mogelijkheden om een passend aanbod te genereren in de school maar ook daar buiten. Dit doen wij door de verbinding met leerlingen en de samenleving te maken.

Voorbeelden hiervan zijn:

- CKV aanbod op alle drie de locaties
- Operatie Schoolvoorbeeld (jongeren uit het praktijkonderwijs via stage de overstap laten maken naar een baan bij een PO en/of VO school van ASG als doelgroeper)
- Yanmar (leerwerkbedrijf binnen Yanmar onder begeleiding van medewerkers van PrO Almere en medewerkers van Yanmar)
- PrOud (leerbedrijf als interne stage op de Koningsbeltstraat)
- B7 (leerbedrijf op de Bachweg)
- PrOactive (leerbedrijf op de TP)
- Verhuur vergaderruimte op de Tom Poes (catering wordt verzorgd door het leerbedrijf PrO active)
- PrOlisious (leerbedrijf als cateringservice voor o.a. de ASG academie, ASG scholen en andere organisaties)
- PrO radio (eigen radiostation door leerlingen dat dagelijks uitzendt)
- Gastheer/vrouw bij evenementen in de stad

Ongetwijfeld komen hier weer nieuwe activiteiten bij in de toekomst.

2.2.7 Verslaglegging

Elke leerling heeft een OPP³, een IOP⁴, een portfolio, en een resultatenoverzicht. Hierin zitten de algemene werkvaardigheden waarop te zien is welke werkvaardigheden behaald zijn.

In het OPP staat de verwachte uitstroom, de leerroute/het programma voor het (komende) schooljaar, waar de school rekening mee moeten houden en welke begeleiding er nodig is. Het OPP is voor een heel schooljaar en wordt elk jaar in juni geëvalueerd en bijgesteld.

Omdat een heel schooljaar lastig te overzien is, werkt het praktijkonderwijs ook met een IOP. De werkplannen en coachingsgesprekken zijn onderdeel van het IOP. In de werkplannen stellen leerling en mentor samen kleine, haalbare doelen op voor de korte termijn. In de coachingsgesprekken wordt met de leerling besproken hoe het gaat, wat de leerling geleerd heeft en wat de komende doelen worden.

De leerling kan de behaalde doelen, vaardigheden en uitgevoerde werkzaamheden bewijzen in het portfolio. In het portfolio zitten onder andere resultaten, toetsen, verslagen, foto's en certificaten van cursussen en individuele werkdoelen.

De algemene werkvaardigheden worden met behulp van percentages beoordeeld in de tegel algemene werkvaardigheden. De PrO scan wordt door mentor(en) en andere docenten/begeleiders ingevuld. De percentages geven aan in hoeverre de leerling de vaardigheden beheerst. Hoe hoger het percentage, hoe zelfstandiger de leerling de werkvaardigheden laat zien.

Twee keer per schooljaar komt er een overzicht van de behaalde resultaten van de leerling op de praktijk- en theorievakken. De resultaten worden beoordeeld met cijfers of woorden (bv. onvoldoende, voldoende, goed). Er wordt ook aangegeven op welk niveau de leerling leert of welke leerroute wordt gevolgd. Voor de praktijk volgen de meeste leerlingen leerroute 1. Een leerling kan ook voor één of meer vakken een leerroute op een lager (<1) of hoger niveau volgen (>1).

<1	Leerlingen hebben meer en langer ondersteuning nodig van mensen om zich heen.
1	Deze leerroute werkt toe naar werken en wonen op assistentenniveau (mbo 1). De leerling kan veel zelf, maar heeft af en toe hulp nodig.
>1	Leerlingen hebben bijna geen ondersteuning nodig en zijn heel zelfstandig en redzaam.

Vanuit de overheid zijn er referentieniveaus voor theorie (Nederlands en rekenen) vastgesteld:

<1F	De basisvaardigheden zijn nog onvoldoende, de leerling werkt op basisschool niveau.
1F	De leerling beheerst het niveau einde basisonderwijs, dit is het streefniveau voor het einde van het praktijkonderwijs. Voor Nederlands (Nieuwsbegrip) betekent dit goede scores op niveau B (groep 8 niveau).

³OPP = Ontwikkelings Perspectief Plan

⁴IOP = Individueel Ontwikkelings Plan

2F	Deze score hebben leerlingen nodig voor een vmbo of mbo-diploma (niveau 2 en 3).
----	--

Stages worden afgesloten met een beoordelend stageverslag. Bij de externe stage wordt dit verslag gemaakt door de stagebegeleider in samenspraak met de werkbegeleider.

Alle documenten en contacten van de leerling worden bijgehouden in het leerlingvolgsysteem Presentis. In dit systeem hebben leerlingen en ouders ook zelf toegang.

2.3 Aanwezige vaardigheden bij medewerkers

Alle medewerkers van de school werken samen om een veilig leer- en leefklimaat binnen de school neer te zetten. Zij beschikken hiervoor over pedagogische vaardigheden.

Het personeel heeft kennis van pedagogische tact, zodat zij “het goede doen, op het juiste moment, ook in de ogen van de leerling”. Dit vraagt openheid en sensitiviteit voor wat een leerling bezighoudt of voor wat deze nodig heeft.⁵

De benadering van het personeel is passend bij de doelgroep moeilijk lerende jongeren. Dit houdt in dat zij structuur bieden en duidelijkheid scheppen in het wie, wat, wanneer en waar. Daarnaast benoemen zij concreet gewenst en ongewenst gedrag. Ze spreken duidelijke verwachtingen uit en bespreken consequenties van het gedrag.

Binnen het praktijkonderwijs heeft onderwijsgevend personeel, naast de basisvaardigheden, extra vaardigheden nodig op zowel didactisch en pedagogisch vlak. Zij zijn in staat om de lesstof te visualiseren en op een praktische wijze aan te bieden. Ze dragen de lesstof aan de leerlingen over, door gebruik te maken van voordoen – nadoen – nakijken. Er wordt minder gebruik gemaakt van alleen (directe) mondelinge of schriftelijke instructie. Docenten (maar ook onderwijsassistenten) delen de opdrachten op in stappen, waardoor het (werk)geheugen van de leerling niet onnodig belast wordt. Indien nodig wordt er gebruik gemaakt van een stappenplan of werkkaart, waar de leerling op terug kan vallen.

Binnen het praktijkonderwijs is er ruimte voor een intensievere vorm van mentoraat in vergelijking met andere typen regulier voortgezet onderwijs. Mentoren, maar ook onderwijsassistenten, voeren regelmatig individuele coaching gesprekken met leerlingen. Tijdens die gesprekken houden zij balans tussen het sturen van het leerproces en ondersteunen in het leerproces. Docenten moeten de leerlingen uitdagen en stimuleren om te reflecteren en zichzelf te blijven ontwikkelen. Om de coachingsvaardigheden van docenten/mentoren te behouden en te versterken is dit een terugkerend scholingsonderdeel.

---

⁵NIVOZ. <http://nivoz.nl/trajecten/pedagogische-tact/> Geraardpleegd op het internet op 2 februari 2017

2.4 Organisatie van de (extra) zorg

Bij het basisniveau van de zorg kan de leerling regulier meedoen met de lessen, didactiek, en pedagogische aanpak van PrO Almere.

Er zijn ook leerlingen waarbij extra zorg is:

- zij hebben extra begeleiding in de klas nodig om de lessen goed te kunnen volgen
- zij hebben speciale didactiek en/of pedagogische aanpak nodig
- waar zorgen rondom thuissituatie en/of vrije tijd zijn

Op PrO Almere werken naast de schoolleiders, de docenten en het gebruikelijke onderwijsondersteunend personeel (administratieve krachten, conciërges, onderwijsassistenten in alle sectoren) diverse extra professionals. Het gaat om deskundigen op het terrein van de orthopedagogiek, zorgcoördinatie en maatschappelijk werk die speciaal voor PrO Almere werken. Maar ook docenten die een masteropleiding hebben gevolgd. Zo kunnen we “in eigen huis” problemen aan die veel verder gaan dan het lesgeven alleen.

Op iedere locatie is daarvoor een zorgteam aanwezig. Het zorgteam bestaat uit een teamleider, orthopedagoog en zorgcoördinator. De orthopedagoog kan benaderd worden voor zorgen omtrent de schoolloopbaan en problematieken binnen school. Hierbij kan gedacht worden aan zorgen rondom de didactische en sociaal-emotionele ontwikkeling. De zorgcoördinator heeft contacten met externe instanties. Daarnaast coördineert zij de zorg omtrent de leerling wanneer dit vastloopt. Het gaat hierbij met name over zorgen die de school (omgeving) overstijgen. Een teamleider houdt binnen het zorgteam zicht op het verzuim en de veiligheid binnen school.

PrO Almere kent een intensieve samenwerking met 's Heeren Loo. Dit heet een onderwijsjeugdhulparrangement (OJA). Op elke locatie van PrO Almere zijn er ambulante begeleiders werkzaam. Ook de gezinsbegeleiders en betrokken gezondheidszorgpsycholoog van 's Heeren Loo komen op de locaties.

2.4.1 OJA (Onderwijs Jeugd(hulp) Arrangement): Onderwijs en Zorg in nauwe samenwerking voor leerlingen van PrO Almere

Vanuit de gemeente wordt alle jeugdzorg voor leerlingen van PrO gefinancierd vanuit het OJA. Dat betekent dat alle jeugdhulp via het OJA wordt ingezet, 's Heeren Loo is de jeugdzorg instantie waar PrO mee samenwerkt. In afstemming kunnen andere jeugdzorg organisaties in onder aanneming.

De hulpverlening vanuit het OJA wordt ingezet om leerlingen beter tot leren, tot ontwikkeling te laten komen, in de breedste betekenis. Er zijn ambulante hulpverleners werkzaam op school en onderdeel van het team.

De ambulante begeleiders zijn onderdeel van de zorgoverleggen op school.

Er worden preventieve trainingen aan alle leerlingen gegeven, en er worden op indicatie vanuit het zorgoverleg, of ouders, thema groepen gegeven. Deze trainingen zijn preventief en we hebben de visie dat leerlingen veel van elkaar kunnen leren.

Daarnaast zijn er ook leerlingen die individuele ambulante begeleiding krijgen, hierin wordt gewerkt met leerdoelen. De ambulant begeleider communiceert hierin met de mentor en kan de leerling in de klas observeren. De leerling kan dan zijn doel oefenen in de schoolpraktijk.

Ambulante begeleiders communiceren ook met ouders en kunnen ook ouders begeleiden rond opvoedingsvragen, communicatie binnen het gezin.

Hoewel we zoveel mogelijk preventief werken is er soms rond een jongere meer nodig. Elke twee weken is er een OJA overleg, waarin dit wordt besproken. De gedragswetenschapper van 's Heeren Loo denkt hierin mee en dan wordt er met ouders en leerling gekeken wat er meer nodig is: bv therapie, trauma verwerking en soms diagnostiek.

2.4.2 Arrangementen

Alle leerlingen op het praktijkonderwijs hebben extra ondersteuning nodig in het leren. Mocht deze ondersteuning niet toereikend zijn dan heeft PrO Almere nog specifieke onderwijsarrangementen die ingezet kunnen worden.

2.4.2.1 Arrangement 1: EAG

Op twee locaties (Bachweg en Koningsbeltstraat) hebben we de mogelijkheid om leerlingen in de onderbouw te plaatsen in een EAG groep (Extra Aandacht Groep). De ondersteuning die deze leerlingen nodig hebben, heeft vaak te maken met het niveau van praktische en/of sociaal emotionele zelfredzaamheid. Voor deze leerlingen is het belangrijk om elke dag te oefenen met sociale vaardigheden, niet in de vorm van een training, maar aan de hand van wat er in de groep gebeurt. Op verschillende momenten in de week is er onderwijsassistentie aanwezig in de klas naast de leerkracht. In de bovenbouw maken we een soortgelijke groep door leerlingen gericht in te delen bij mentoren die een beschermend groepsklimaat neerzetten.

2.4.2.2 Arrangement 2: PLUS

Naast de inzet van het onderwijs- en zorgteam, heeft PrO Almere ook de mogelijkheid om Plusbegeleiding in te schakelen. Op twee locaties (Bachweg en Koningsbeltstraat) werken één of twee plus-medewerkers.

Plus biedt ondersteuning en begeleiding op een coachende manier, aan de leerling en aan de docent. Leerlingen komen voor Plusbegeleiding in aanmerking als zij extra ondersteuning nodig hebben om de les goed te kunnen volgen. Dit kan zijn, omdat anders de veiligheid van de leerling zelf of anderen in het gedrang is. De bedoeling van plusbegeleiding is dat situaties niet escaleren en leerlingen meer inzicht krijgen in hun gedrag(skeuzes). Er wordt daarom aandacht besteed aan bijvoorbeeld respectvol omgaan met elkaar en afspraken nakomen. Leerling, mentor en Plusbegeleider stellen gezamenlijke doelen op. Aan het behalen van deze doelen is een afgesproken beloning verbonden. De beloning kan bijvoorbeeld een extra kook- of gymles zijn.

Er is meestal iedere dag contact tussen leerling en plus-begeleider. Om de leerling goed te kunnen volgen, kan het zijn dat de leerling een logboek invult. Hierin staat wat er goed ging en wat er beter kon. Ook kan iedere les worden aangegeven of het doel niet, een beetje of helemaal gehaald is in die les. Deze vorderingen worden dagelijks geëvalueerd door plus-begeleider en leerling. Daarnaast observeren en coachen de plus-begeleiders de leerlingen in verschillende lessen en pauzes. Op deze manier kan de plus-begeleider de leerling helpen om de juiste keuzes te maken.

Wat ons verbindt is om samen te bereiken dat alle leerlingen voldoende redzaam zijn in het dagelijks leven. Plus wil op een professionele manier de ander een steuntje in de rug geven door een open, betrokken en onderzoekende houding aan te nemen onder andere door middel van coaching.

2.4.2.3 Arrangement 3: Extra Nederlands

Sommige leerlingen hebben naast het reguliere programma ondersteuning nodig op het gebied van Nederlandse taalvaardigheid. De reden voor extra ondersteuning kan verschillend zijn en is leidend voor de te volgen aanpak. Het derde arrangement bestaat daarom uit verschillende vormen van ondersteuning binnen school op het gebied van Extra Nederlands. Namelijk TOS-begeleiding, Dyslexiecoaching, begeleiding NT2. Binnen dit arrangement ontvangt PrO Almere alleen bekostiging voor leerlingen met een TOS-indicatie. Alle

andere extra ondersteuning die binnen dit arrangement geboden wordt valt onder de basisondersteuning voor een leerling.

2.4.2.3.1 TOS

Er zijn leerlingen die moeite hebben met (onder andere) taal door een taalontwikkelingsstoornis (TOS). Voorheen werd dit ook wel ernstige spraak- en taalmoeilijkheden (ESM) genoemd. Vaak zijn deze leerlingen beter in de praktijk. Praktijkonderwijs doet hierdoor een beroep op hun sterke kanten en kan daarnaast vaak goed aansluiten bij het taalniveau van de leerling. Voor sommige van deze leerlingen is er ook op het praktijkonderwijs extra begeleiding nodig. Zij kunnen dan mogelijk in aanmerking komen voor een (licht) arrangement. Vanaf zomer 2023 kunnen we dit rechtstreeks via Viertaal aanvragen. Zij hebben een deskundigheid die specifiek gericht is op leerlingen met TOS. Een indicatie voor een licht arrangement betekent dat er extra ondersteuning ingezet en expertise gevraagd kan worden.

Daarnaast hebben onderwijsassistenten van elke locatie een training gevolgd, georganiseerd door Viertaal / Passend Onderwijs Almere. De training is gericht op het ondersteunen van leerlingen met TOS-problematiek. De ondersteuning heeft met name een coachende rol. De coaching is vooral gericht op het vergroten van de communicatieve redzaamheid. Onderdeel hiervan zijn bijvoorbeeld het voor- en nabespreken van sociale situaties en diverse oefenvormen voor sociale situaties. Daarnaast kunnen extra uitleg / instructie geven over communicatie en verschillende spelvormen onderdeel zijn van de begeleiding.

2.4.2.3.2 Dyslexiecoaching

Dyslexie is “een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau.” Veel leerlingen die praktijkonderwijs volgen hebben moeite met lezen en/of spellen. Ze hebben lang niet allemaal dyslexie. Op PrO Almere spreken we van dyslexie als er een groot verschil is tussen het begrijpen van taal (begrijpend lezen, begrijpend luisteren, verbale intelligentie) aan de ene kant en het technisch lezen en spellen aan de andere kant. Is er geen groot verschil, dan noem je het geen dyslexie. Dan hoort het gewoon bij het moeilijk-lerend zijn. Leerlingen met dyslexie hebben hiervoor een verklaring. Zij begrijpen meer dan dat ze (zelfstandig) kunnen lezen. Meestal hebben ze extra begeleiding gehad voor lezen en of spellen op de basisschool. Soms hebben ze ook begeleiding gehad buiten school. Voor een dyslexiebehandeling vergoed door de zorgverzekering komen deze leerlingen vaak niet in aanmerking, omdat er naast de dyslexie nog andere (leer)problemen zijn.

De ondersteuning voor dyslexie valt onder de basisondersteuning in het voortgezet onderwijs. Dit geldt ook voor PrO Almere. Dit betekent dat school geen extra middelen of formatie krijgt voor leerlingen met dyslexie. Op school hebben leerlingen met dyslexie recht op compenserende en dispenserende maatregelen. PrO Almere vindt het belangrijk om voor leerlingen een programma “op maat” te maken. Gezien het onderwijsaanbod, is het de vraag in hoeverre leerlingen met dyslexie extra maatregelen nodig hebben in de lessen. PrO Almere biedt vooral een praktische leeraanbod. De (schriftelijke) taal die gebruikt wordt, is vaak kort met begeleiding van plaatjes. Bovendien kent de theorie weinig tijdsdruk en wordt een leerling niet beoordeeld op spelling. Daarnaast werkt de school via “bring your own device”. Alle leerlingen werken daardoor op een eigen laptop, notebook, tablet, etc. Dit zal de verwerking van theorie makkelijker maken. Leerlingen met dyslexie zullen baat hebben bij dit algemene onderwijsaanbod. In de regel zullen ze daarom de meeste lessen voldoende kunnen volgen. Een uitzondering hierop kunnen de lessen AVO zijn. Er wordt bij AVO gewerkt met de Deviant en Nieuwsbegrip en bij Rekenen ook met Deviant. Als er op de computer wordt gewerkt, kan de voorleesfunctie worden aangezet. De teksten en vragen kunnen dan voorgelezen worden. Het is voor leerlingen uiteraard

ook mogelijk om zelf tekst-naar-spraak-software op hun laptop te installeren en te gebruiken. We doen ook veel mondeling.

Bij (officiële) toetsen (zoals de examens voor de Entree opleiding) hebben leerlingen met dyslexie recht op bijvoorbeeld tijdsverlenging en een groter lettertype. Bij de theoretische schooltoetsen is er weinig tot geen tijdsdruk en waren tot op heden geen aanpassingen nodig. Bij officiële examens voor bijvoorbeeld Entree kan de orthopedagoog voor de leerling een verzoek indienen voor aanpassing van het examen, indien de leerling beschikt over een dyslexieverklaring.

Op PrO Almere bieden we, indien mogelijk, leerlingen met een dyslexieverklaring 1x per week extra begeleiding op school. De begeleiding van onderbouwleerlingen heeft de meeste prioriteit. In de onderbouw is het extra oefenen vaak meer vanzelfsprekend. Daarnaast zijn de leerlingen en het aanbod in de bovenbouw meer gericht op stage en praktijk. De begeleiding is geen behandeling, geen remedial teaching, geen training, maar een vorm van coaching. De coaching wordt uitgevoerd door stagiaires of onderwijsassistent. Zij krijgen instructie en begeleiding van de orthopedagoog. Het doel van de begeleiding is dat de leerling zijn lees/schrijfvaardigheden behoudt, en zo mogelijk versterkt. Dat kan door te oefenen in een veilige setting, individueel of in een klein groepje. In de begeleiding wordt gebruik gemaakt van een methodiek, gericht op vloeiend lezen (RALFI) en een methodiek gericht op zelfcontrole bij het schrijven (werken met spellingcontrole). Van deze methodieken is bekend dat ze effectief zijn voor leerlingen in het praktijkonderwijs. De leerling en dyslexie-coach stellen samen een werkplan op voor de begeleiding. De leerling geeft daarbij aan wat hij/zij graag zou willen leren of verbeteren. De dyslexie-coach en leerlingen evalueren de werkplannen in coachingsgesprekken. Ze bespreken dan hoe de begeleiding gaat, wat de leerling geleerd heeft en wat de komende doelen worden. De voortgang wordt vastgelegd in Presentis. De leerling kan de behaalde doelen opnemen in het portfolio. Bij dyslexiecoaching is het streven om twee geëvalueerde werkplannen per schooljaar te hebben.

2.4.2.3.3 Nieuwkomers

Leerlingen die nog niet zo lang in Nederland zijn en geen Nederlands spreken gaan eerst naar het Taalcentrum in Almere. Na één of twee jaar stromen zij vaak door naar regulier onderwijs. Zij hebben dan vaak nog wel extra ondersteuningsbehoeften op het gebied van het leren van de Nederlandse taal. Daarnaast kunnen er andere vragen zijn rondom bijvoorbeeld interculturele communicatie en omgaan met gedrag die we niet begrijpen of trauma. Verschillende medewerkers hebben NT2 cursussen gevolgd de afgelopen jaren. Komend jaar gaat in ieder geval een docent een NT2 opleiding volgen.

Leerlingen van het Taalcentrum die moeite hebben met het theoretisch leren lopen in het tweede jaar bij het Taalcentrum symbiosepraktijklessen op PrO Almere. Zij maken kennis met de zes sectoren die er zijn op PrO Almere.

2.4.2.4 Arrangement 4: TT groepen

Op onze locatie Tom Poesstraat hebben wij Taal groepen zitten die heel veel baat hebben bij een praktische manier van leren. Het gaat om een groep 17+ jongeren die maximaal twee jaar onderwijs hebben gehad op het Taalcentrum en nog onvoldoende de Nederlandse taal beheersen om door te leren op het ROC en trager leren dan jongeren op het Taalcentrum die een soortgelijke achtergrond hebben. Wij bieden hen een praktische programma aan waarin ze tijd besteden aan Nederlands maar ook praktijkvakken krijgen en stage gaan lopen. Verder krijgen zij les in burgerschap. Na een jaar krijgen de leerlingen een advies op maat en stromen veel leerlingen door naar een volgende groep waar ze BBL Entree gaan doen, inburgeren en drie dagen werken. Mocht BBL Entree toch te moeilijk zijn dan gaan ze inburgeren en vier dagen werken. Het grote voordeel van deze manier

van werken is dat zij in de praktijk bij de werkgever ook veel met taal te maken hebben en op die manier veel leren maar dan zonder het theoretisch leren en ook nog een salaris verdienen. Dit traject duurt twee jaar. Als de jongeren aan het werk zijn dan worden ze begeleidt door de jobcoach van PrO Almere. De inburgeringslessen worden gegeven door TopTaal bij PrO Almere. Dit traject is zeer succesvol te noemen.

2.4.2.5 Arrangement 5: Next Level

Op 1 december gaan we een nieuwe voorziening starten aan de Operetteweg 96. Het is een Onderwijs Jeugdhulp Arrangement. Deze nieuwe voorziening is bedoeld voor leerlingen met een complexe vraag op leren, gevoel en gedrag. De leerlingen die hier geplaatst worden hebben vaak al meerdere schoolwisselingen meegemaakt. Daarom is het zo belangrijk dat de plaatsing bij Next Level succesvol wordt. Als een leerling vertrouwen kan stellen in anderen, dan groeit ook het zelfvertrouwen en komt er ruimte om te leren. Om dat te bereiken gaan we een partnerschap aan met leerling en ouder(s), bieden we structuur en veiligheid, vanuit een gedegen begrip van de hulpvraag. We werken systematisch aan voorwaarden voor leren en ontwikkelen zonder te over- of ondervragen. We werken samen aan integrale aanpak van onderwijs en jeugdhulp. Met personeel gaan we starten op 30 oktober waarbij het team een programma op maat maakt voor de leerlingen. Dit is binnen de kaders en leerlijnen van het praktijkonderwijs en de richtlijnen voor het competentiegericht werken in de jeugdhulpverlening. We gaan gericht en planmatig werken aan vaardigheden die belangrijk zijn voor het dagelijkse leven, om te kunnen werken of verder te leren. De toekomstige leerlingen blijven ingeschreven op de school van herkomst. Leerlingen kunnen maximaal twee jaar in Next Level blijven. Er wordt nauw samengewerkt met het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Almere, Gemeente Almere, VSO scholen en 's Heeren Loo.

2.5 Afstemming van de zorg met (keten)partners

PrO Almere streeft ernaar om de principes van een lerende organisatie toe te passen. Dat betekent dat wij moeten kunnen inspringen op veranderingen in de samenleving. Samenwerking met andere scholen, instellingen en bedrijfsleven werkt niet alleen stimulerend maar genereert ook nieuwe ideeën om met de veranderingen te kunnen meebewegen. We zijn een echte netwerkorganisatie. PrO Almere werkt samen met andere scholen binnen het voortgezet onderwijs, organisaties gericht op arbeid (denk hierbij aan branche organisaties, kenniscentra, opleidingsscholen, het Almeerse bedrijfsleven maar ook het UWV en Mind@Work) en hulpverleningsinstanties en de Gemeente Almere.

2.5.1 Afstemming zorgpartners

Op het gebied van hulpverlening wordt er binnen school op verschillende niveaus samengewerkt:

- Organisaties als Oké op School, Tactus en GGD bieden gastlessen en cursussen (voor leerlingen) aan bij ons op school. Dit gebeurt onder leiding.
- Er is intensief contact over individuele jongeren

PrO Almere wil graag inzetten op preventie. We verwachten dat door tijdig signaleren en het inzetten van een preventief aanbod, jongeren weerbaarder worden en beter toegerust zijn op de maatschappij. Binnen en buiten de lessen wordt hier door het personeel aandacht aan besteed. Daarnaast zijn er regelmatig gastlessen en excursies rondom diverse thema's die jongeren voorbereiden op goed burgerschap, goede voorbereiding op werk,

vrije tijd en wonen. Te denken valt aan de gastlessen van de GGD en Tactus Verslavingszorg. Daarnaast zijn er trainingen gericht op weerbaarheid. Een voorbeeld hiervan is de Rots- en watertraining in de eerste klassen. Deze wordt door 's Heeren Loo samen met de mentor gegeven. Binnen iedere locatie zijn er docenten verantwoordelijk voor het inzetten van deze gastlessen en excursies.

Wanneer jongeren naast de preventieve inzet meer nodig hebben, dan wordt er door de zorgcoördinator in samenwerking met ketenpartners een aanbod gezocht wat meer op maat is. Dat is meestal een training voor een groep of het is een geclusterd aanbod waar individuele leerlingen met een specifieke hulpvraag terecht kunnen. Om het zo laagdrempelig mogelijk te laten zijn, vinden deze trainingen plaats op PrO Almere. Er zijn trainingen in samenwerking met Oké op School (Pink Perfect, Blue Perfect) en Humanitas (Jongeren in Rouw).

Daarnaast is er samenwerking met diverse organisaties op het gebied van welzijn en hulpverlening. Welzijnsorganisaties zijn een voorliggende, goedkopere voorziening dan reguliere hulpverlening. Zij organiseren vaak activiteiten die aansluiten bij de behoeften van de jongeren (de Schoor, Trapnatov en Place to Be; Humanitas). Lang niet altijd is het nodig om op zwaardere hulpverlening in te zetten. Wanneer het voorliggend kan, dan weten we elkaar te vinden.

De voorliggende hulp is niet altijd voldoende. Soms vraagt de situatie en/of het gedrag binnen school, in de thuissituatie en/of in de vrije tijd meer begeleiding of zelfs behandeling. Met ingang van 1 januari 2018 krijgen PrO Almere en 's Heeren Loo van de Gemeente Almere een Onderwijs Jeugdhulp Arrangement. Dit betekent dat wij vanuit school jeugdhulp kunnen bieden in een preventief karakter en er geen indicaties per leerling aangevraagd hoeven worden. 's Heeren Loo is een organisatie die gespecialiseerd is in de doelgroep van PrO Almere. De Gemeente Almere, die ook het belang van (vroeg)tijdig inzetten van passende hulpverlening erkent, heeft 's Heeren Loo als hoofdaanbieder toegewezen. Andere zorgaanbieders, zoals Triade/Vitree, de jongerenwerker, Fornhese en het wijkteam blijven betrokken. Het uitgangspunt is dat de begeleiding dan wel behandeling, uitgevoerd zal worden door 's Heeren Loo. Bij gegronde redenen kan gekozen worden om de begeleiding of behandeling door een andere organisatie uit te laten voeren. Voor psychiatrisch onderzoek wordt er naar Fornhese verwezen, tenzij het om een vervolgonderzoek gaat. Aanvragen voor AWBZ, WOZ en PGB vallen niet onder het Onderwijs Jeugdhulp Arrangement.

2.5.2 Afstemming partners stage en arbeid

Vanuit de stage en de arbeidstoeleiding wordt er nauw samengewerkt met veel bedrijven en instellingen binnen Almere. Elk bedrijf heeft zijn eigen specifieke ondersteuningsmogelijkheden en werkzaamheden. De begeleiding en ondersteuning van de leerling wordt nauw afgestemd tussen stage- en praktijkbegeleider.

PrO Almere werkt nauw samen met Yanmar Europe. In dit bedrijf, dus ook in het bedrijfspand van Yanmar, is een leerwerkbedrijf ingericht. Door deze samenwerking wordt er een veilige, maar ook realistische werksituatie geboden onder begeleiding van een medewerker van PrO Almere. Voor leerlingen kan het leerwerkbedrijf dienen als voorbereiding op hun externe stage, als trainingsplek van specifieke vaardigheden of als specifieke stageplek. De leerlingen leren in het leerwerkbedrijf vaardigheden die nodig zijn om zelfstandig te kunnen werken. Binnen het leerwerkbedrijf worden werkzaamheden planmatig en systematisch aangeboden. Leerlingen kunnen gericht specifieke arbeidsvaardigheden trainen. In het kader van nazorg werkt PrO Almere samen met de Gemeente Almere en met Mind@Work. De samenwerking is erop gericht om, met de leerling, een baan te vinden en te behouden. Leerlingen die al een baan hebben krijgen dit traject dus ook aangeboden.

Alle leerlingen die van school gaan, met het advies 'werk', krijgen een begeleidingstraject aangeboden door de "Gemeente Almere". Wanneer een leerling het advies krijgt om te gaan werken bij een regulier bedrijf (eventueel als participatiewet jongere) zal een jobcoach van Mind@Work de begeleiding op zich nemen, vanuit het traject Into Work. Wanneer een leerling het advies krijgt om te gaan werken binnen een beschutte werkomgeving of binnen dagbesteding zal een jobcoach van de Gemeente Almere de begeleiding op zich nemen. Wanneer een leerling gaat werken bij één van de ASG-scholen wordt hij begeleid door een jobcoach vanuit PrO Almere. PrO Almere heeft 5 stagebegeleiders opgeleid tot jobcoach voor deze taak.

De begeleiding en kennismaking van de jobcoaches begint in de laatste maanden van het laatste schooljaar. Direct aansluitend op de adviesgesprekken met ouders en leerling zijn er de kennismakingsgesprekken met Into Work of de Gemeente Almere. Vanaf dat moment lopen de jobcoaches gelijk op met de begeleiders vanuit school. Zo lang de leerling op school zit ligt de regie bij de mentor, met de ondersteuning van de stagebegeleider. De regiefunctie wordt aan het einde van het schooljaar overgedragen aan de jobcoach. Door deze nauwe samenwerking kan er een naadloze aansluiting ontstaan van leerling naar werknemer.

2.6 De grenzen van de ondersteuningsmogelijkheden

PrO Almere kent grote ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen. Deze mogelijkheden hebben echter ook grenzen. Deze grenzen hebben vooral betrekking op de aansturing van sociaal gedrag en het lesaanbod van theorie en praktijk. Per leerling wordt onderzocht of het aanbod van PrO Almere aansluit op de onderwijsbehoeften van de leerling. We zoeken hierbij naar mogelijkheden. Hierbij kan de inzet van hulpverlening (en het resultaat daarvan) een randvoorwaarde zijn, om over te gaan tot plaatsing op PrO Almere.

De aard, de zwaarte en/ of de combinatie van de onderwijsbehoeften kan een reden zijn om de leerling naar een andere school/ setting te verwijzen of niet te plaatsen. Er kan hierbij bijvoorbeeld gedacht worden aan:

- Leerlingen die zich niet kunnen handhaven in een groep met 1 op 12-15 begeleiding
- Leerlingen die niet zelfredzaam zijn (bijvoorbeeld niet zelfstandig kunnen reizen, onvoldoende persoonlijke verzorging)
- Leerlingen die zich sociaal-emotioneel niet kunnen handhaven binnen de school
- Leerlingen zonder zelfreflectie en ontwikkeling hierin (geen gewetensontwikkeling, niet aanspreekbaar op gedrag)
- Leerlingen die het welzijn en/ of de voortgang van andere leerlingen verstoren
- Leerlingen die een gevaar op kunnen leveren voor, of voor een gevoel van onveiligheid zorgen bij, medeleerlingen, personeel en zichzelf
- Leerlingen met ernstige internaliserende of externaliserende gedragsproblematiek
- Leerlingen met ernstige psychiatrische problematiek
- Leerlingen met ernstige thuisproblematiek die van invloed is op het gedrag op school of in de vrije tijd
- Leerlingen die veelvuldig verzuimen en/of niet naar school toe komen (ondanks inzet van hulp)
- Leerlingen waarbij ingezette (binnen- of buitenschoolse) hulp onvoldoende effect / resultaat heeft
- Leerlingen die behoefte hebben aan een aanpak waarbij het gedrag of de gezondheid voorop staat en niet het onderwijs

- Leerlingen waarbij medische handelingen moeten worden verricht
- Leerlingen die zich niet verstaanbaar kunnen maken in het Nederlands en instructie onvoldoende kunnen volgen (nieuwkomers)

Als wij als school alle extra's hebben ingezet die we hebben op school, op didactisch en/of pedagogisch gebied en ondanks dat we geen of heel weinig ontwikkeling zien bij de leerling dan kan een leerling als nog verwezen worden naar een andere school/setting.

Van leerlingen wordt verwacht dat zij beschikken over voldoende sociale en praktische zelfredzaamheid om te kunnen functioneren binnen een groep, die ongeveer 12-15 leerlingen groot is. In de bovenbouw is het aantal leerlingen groter per groep. Van leerlingen op PrO Almere wordt verwacht dat zij in staat zijn om (met enige hulp) zelfstandig hun weg binnen en buiten school te vinden. Daarbij kunnen de leerlingen omgaan met verschillende docenten, lesplekken en locaties. Ze dienen om te kunnen gaan met een (persoonlijk) rooster en de vrijheden die daaraan gekoppeld zijn.

Binnen PrO Almere staat de veiligheid centraal. Van de leerling wordt verwacht dat hij zich kan handhaven binnen de populatie van het praktijkonderwijs. De leerling dient voldoende sociale aansluiting te vinden bij leeftijdsgenoten/ schoolgenoten. Daarbij verwachten we van de leerlingen dat zij kunnen omgaan met autoriteit en aanwijzingen van alle medewerkers opvolgen.

Op het gebied van Nederlands en Rekenen bieden wij lesstof aan onder- en op niveau 1F. De ondergrens van de ondersteuningsmogelijkheden zijn basale vaardigheden in lezen, schrijven en rekenen (half groep 3). De bovengrens van ons lesaanbod ligt voor de didactische vaardigheden op een leerroute naar 2F niveau.

Het praktijkonderwijs bestaat voor een groot deel uit praktische lessen. Wij bieden lesstof aan op het niveau van redzaamheid in het dagelijks leven tot aan assistentenniveau (mbo1). De ondergrens van de ondersteuningsmogelijkheden zijn enige motorische vaardigheden en affiniteit met praktisch werk (gereedschap vasthouden en hanteren, bv. snijden, knippen, optillen, stapelen). Maar daarnaast is ook enig plezier beleven aan creatieve en praktische vakken (klusjes doen en sport) van belang. PrO Almere biedt verschillende certificeringstrajecten. Doordat leerlingen meerdere branchegerichte certificaten en praktijkverklaringen kunnen halen, is de bovengrens voor het lesaanbod van de praktijk hoger.

Als PrO Almere geen passend aanbod (meer) heeft, wordt er gezocht naar een andere passende plek die wel de juiste zorg kan bieden. Dit kan bijvoorbeeld een andere reguliere voortgezet onderwijs school zijn, een school voor speciaal voortgezet onderwijs of een ander, meer individueel traject (bijvoorbeeld Flevodrome, Meiden met Pit). Indien nodig zal Passend Onderwijs Almere hierbij betrokken worden.

3 Schoolklimaat

3.1 Pedagogisch klimaat

Alle medewerkers van PrO Almere werken samen om het leer- en leefklimaat op school neer te zetten. Alle leerlingen, en ook ouders, moeten zich welkom weten, zich gezien en gehoord kunnen voelen, ongeacht hun achtergrond en kenmerken. Dat betekent o.a. dat het personeelsbestand divers is naar culturele herkomst en opleidingsniveau, en zoveel mogelijk een afspiegeling is van de populatie van leerlingen en ouders.

Samen vormen we op school een mini-maatschappij die voor een ieder leefbaar moet zijn. Burgerschap is iets dat we dagelijks samen kunnen oefenen op school. Het abstracte begrip burgerschap werken we uit in de vorm van drie V's⁶:

- Veiligheid
- Verantwoordelijkheid
- Vriendelijkheid

Iemand die zich ten opzichte van anderen veilig, verantwoordelijk en vriendelijk weet te gedragen wordt gewaardeerd, in welke situatie dan ook, of dat nu op het werk is, of in het gezin, de familie of de buurt.

Samen scheppen wij een omgeving waarin zowel medewerkers als leerlingen zich veilig kunnen voelen. Hiervoor dragen we allemaal een eigen verantwoordelijkheid, vanuit onze eigen taak, positie en functie. En vriendelijk zijn kost niets, is ons motto.

3.2 Veiligheid

3.2.1 Schoolbeleid

PrO Almere heeft een veiligheidsplan.

Iedere locatie heeft een veiligheidsmedewerker. Deze monitort de veiligheid op de eigen locatie. De veiligheidsmedewerkers komen vier keer per jaar bij elkaar met de schoolleiding en bespreken technische zaken zoals de RI&E en de ontruimingsplannen. Daarnaast is algemene veiligheid op de locatie een onderwerp van gesprek. Dit wordt teruggekoppeld naar de teams op de locatie.

PrO Almere heeft een anti-pestbeleid. Dit beleid wordt door de coördinator in de school vorm gegeven middels projecten rond pesten (oa in de anti-pestweek), mediawijsheid in de groepen en berichten voor ouders en leerlingen.

3.2.2 Ambities

PrO Almere wil voor alle leerlingen en medewerkers een veilige, prettige leer- en werkomgeving zijn. De manier waarop we het anti-pestbeleid en de inzet op het omgaan met sociale media hebben vormgegeven is passend voor onze leerlingen. We willen dit voortzetten. Van belang is dat we de ontwikkelingen op het gebied van sociale media blijven volgen en onze aanpak aanpassen bij de nieuwe ontwikkelingen. Dit betekent up to date blijven en actief in de klassen aandacht besteden aan hoe om te gaan met de nieuwe ontwikkelingen, waarbij we de kwetsbaarheid van onze doelgroep niet uit het oog verliezen.

Wij werken op alle drie de locaties aan een gezonde school. Dit zie je het beste terug in onze schoolkantines.

---

⁶Naar: Diekstra, R. 2006

4 Onderwijsresultaten

4.1 Resultaten

In schooljaar 2022-2023 heeft 95% haar schooldiploma praktijkonderwijs gehaald (er hebben 59 leerlingen aan mee gedaan. Ook heeft 95% haar Entree diploma gehaald (37 leerlingen hebben hier aan mee gedaan).

4.1.1 Uitstroom

Uitstroom sectorgroepen per zomer 2023 (incl. TT1)

<i>Uitstroom sectorgroepen PrO Almere</i>	
regulier werken	33
beschutwerken	1
dagbesteding	3
entree BOL	4
MBO-BBL-n2	2
MBO-BOL-n2	32
Naar TT2	7
Naar TT3	2
onbekend	1
verhuisd	3
totaal	88
	PrO Almere
<i>uitstroom sectorgroepen (incl TT1)</i>	88

Binnen PrO Almere bieden wij de mogelijkheid om een Entree diploma te behalen. Dit doen wij in samenwerking met ROC van Flevoland. Er zijn in totaal 103 branche certificaten en 61 praktijkverklaringen (SBB Boris) behaald. Dit alles heeft een toegevoegde waarde voor leerlingen maar ook voor het bedrijfsleven. Zij zijn vooral enthousiast over de branchecertificering en praktijkverklaringen.

Alle leerlingen die uitstromen naar werk worden begeleidt door Mind@Work of door de jobcoaches van de Gemeente Almere. Dit traject start al in het laatste jaar dat leerlingen op PrO Almere zitten. Ook organiseren wij terugkomavonden voor oud leerlingen bij ons op school.

4.2 Sociale en maatschappelijke competenties

Op een school als PrO Almere is er veel aandacht voor sociale en maatschappelijke competenties. Dat kan ook bijna niet anders. Al eerder benoemde we de Rots- en Watertrainingen die samen met 's Heeren Loo worden gegeven in de onderbouw van de school.

Naast dat wij leerlingen opleiden tot een goed werknemer, leiden wij ook op tot een goede buurman of -vrouw. Dit zit breed in het programma verweven en binnen het vak burgerschap wordt hier nog specifiek aandacht aan besteed.

De leerlingpopulatie van PrO Almere is zeer divers. Dit betekent dat wij veel aandacht schenken aan omgaan met andere culturele achtergronden.

5 Kwaliteitszorg en Ambitie

5.1 Kwaliteitszorg

Voortschrijdend inzicht leidt bij ons op school vaak tot nieuwe initiatieven om te verbeteren. In vergaderingen (jaarlaagvergaderingen/vakgroepvergaderingen) op de locaties wordt regelmatig mondeling geëvalueerd, vaak op verzoek van het MT. Of een initiatief geslaagd is of niet wordt bij ons op school ook afgeleid uit informele gesprekken met collega's op sleutelposities in de school. Initiatieven die in de praktijk van alledag blijken te werken worden snel vanzelfsprekend, worden staand beleid. Dit is meer onze manier van borgen. We hebben wel een aantal essentiële zaken vastgelegd (bijvoorbeeld protocol Gedragen gedrag).

Minder geslaagde trajecten worden omgebogen, overvleugeld of opgeborgen in het vergeetboek. We zoeken nog naar werkwijzen voor borging die recht doen aan het beweeglijke karakter van het onderwijs op PrO Almere.

Wij zijn ook onderdeel van de Almeerse Academische Opleiding School. We doen dit samen met de andere ASG VO scholen. Komend schooljaar 2023-2024 worden we weer gevisiteerd om te zien of we nog aan alle eisen voldoen.

Visie op Kwaliteitszorg

Om het goede te bereiken voor onze leerlingen is de kwaliteit van het onderwijs van PrO Almere van groot belang. Dit onderwijs is constant in ontwikkeling om aan te blijven sluiten bij wat de leerling nodig heeft.

Elke leerling heeft een OPP (Ontwikkeling Perspectief Plan), een MOP (Mijn Ontwikkelings Plan), waarvan de werkvaardigheden en het resultatenoverzicht een onderdeel is en een portfolio.

In het OPP staat de verwachte uitstroom, de leerroute/het programma voor het (komende) schooljaar, waar de school rekening mee moeten houden en welke begeleiding er nodig is. Het OPP is voor een heel schooljaar en wordt elk jaar in juni geëvalueerd en bijgesteld.

Omdat een heel schooljaar lastig te overzien is, werkt het praktijkonderwijs ook met een IOP. De werkplannen en coachingsgesprekken zijn onderdeel van het IOP. In de werkplannen stellen leerling en mentor samen kleine, haalbare doelen op voor de korte termijn. In de coachingsgesprekken wordt met de leerling besproken hoe het gaat, wat de leerling geleerd heeft en wat de komende doelen worden.

De leerling kan de behaalde doelen, vaardigheden en uitgevoerde werkzaamheden bewijzen in het portfolio. In het portfolio zitten onder andere resultaten, toetsen, verslagen, foto's en certificaten van cursussen en individuele werkdoelen.

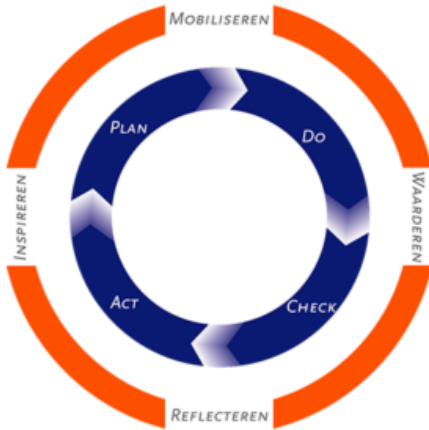
PrO Almere heeft de ambitie voor de doelgroep de beste vorm van onderwijs aan te bieden.

Deze ambitie wordt omgezet in plannen. Deze plannen krijgen vorm door steeds een stap te maken en terug te kijken of dit de goede stap is en waar nodig bij te sturen, volgens de

Plan-Do-Check-Act-cyclus (PDCA-cyclus).

Het IMWR-model (Inspireren-Mobiliseren-Waarderen-Reflecteren) geeft de fases weer die de medewerkers (het team) doorlopen in hun leerproces tijdens de PDCA-cyclus. Het geeft invulling aan meer mensgerichte, sociaal culturele aspecten die nodig zijn om een organisatie goed te laten functioneren.

In onderstaande afbeelding is dit weergegeven.

Het denken in de PDCA-cyclus en het IMWR-model zorgt ervoor dat we gericht zijn op ontwikkeling en verbetering. Op alle niveaus in de school streven we ernaar de PDCA-cyclus en het IMWR-model te gebruiken om ons onderwijs en de begeleiding te evalueren en te reflecteren op het proces.

Kwaliteitszorg

Voortschrijdend inzicht (ontwikkelingen arbeidsmarkt) leidt op Pro Almere vaak tot nieuwe initiatieven om te verbeteren.

In vergaderingen (jaarlaagvergaderingen/vakgroepvergaderingen) op de locaties wordt regelmatig mondeling geëvalueerd, vaak geïnitieerd vanuit het managementteam.

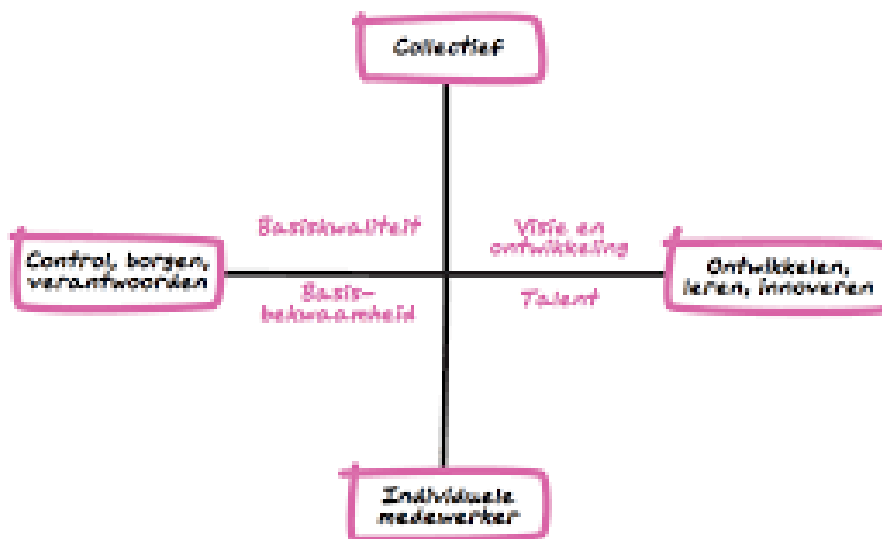
Daarnaast hebben informele gesprekken met collega's op sleutelposities in de school een evaluatief karakter en wordt dit meegenomen naar een volgende stap in de PDCA-cyclus.

Op deze manier worden initiatieven die in de praktijk van alledag blijken te werken, snel vanzelfsprekend en staand beleid. Het is ook de wijze waarop we ontwikkelingen borgen en door samenwerking wordt het beleid met anderen gedeeld.

De minder geslaagde trajecten worden bijgesteld of als het niet blijkt te passen gestopt.

De kwaliteitszorg wordt vooral ingezet op ontwikkelen, leren en innoveren (de continue verbetering). De borging en control hebben minder de aandacht.

Om de kwaliteitszorg beter in te bedden op PrO Almere werken we met de vier kwadranten van Het Kwaliteitskwadrant.

Basiskwaliteit

De basiskwaliteit betreft de kwaliteit van de organisatie; voldoen we aan de criteria voor het praktijkonderwijs.

De resultaten worden gevolgd door de uitstroommonitor. De uitstroommonitor geeft weer waar de leerlingen uitstromen en wat de bestendigheid na twee jaar is. Ieder jaar wordt de uitstroommonitor ingevuld en geanalyseerd. De resultaten en de analyse worden in het MT besproken en aan het hele team gepresenteerd. Aandachtspunten krijgen een plek in de organisatie als verbeter- of ontwikkelpunt. Dit kan in een vakgroep zijn, maar ook in een deelteam van een locatie.

Of we voldoen aan de basiskwaliteit komt ook naar voren in de Tevredenheidsonderzoeken van ouders, leerlingen en medewerkers. De analyse van de onderzoeken van ouders en leerlingen worden jaarlijks geëvalueerd. Aandachtspunten worden besproken op de locaties in de (deel)teams en omgezet in locatiedoelen van de locaties. Dit wordt besproken in het MT en wordt twee keer in het jaar geëvalueerd.

We hechten grote waarde aan de kwaliteit van relatie of verbondenheid. Dit vraagt om pedagogisch tact, oftewel tactvol handelen van alle medewerkers: "het goede doen, op het juiste moment, ook in de ogen van de leerling". Dit vraagt openheid en sensitiviteit voor wat een leerling bezighoudt of voor wat deze nodig heeft. Daarbij vraagt het vertrouwen in de motivatie van de leerling om te willen groeien. Op deze manier kan wederkerigheid ontstaan en vanuit deze relatie een gedeelde verantwoordelijkheid voor het leerproces. Dit wordt gezien als de basis naar volwassen worden en onderwijsresultaten.

Om de leerlingen zo optimaal mogelijk onderwijs te kunnen bieden is er meer nodig. We zijn de samenwerking aangegaan met een externe organisatie ('s Heeren Loo) in een Onderwijs Jeugd Arrangement (OJA). De samenwerking heeft als doel laagdrempelig hulp te kunnen bieden aan leerlingen, om het leren te bevorderen.

Basisbekwaamheid

Alle medewerkers zijn basisbekwaam voor de taak die ze binnen de school uitvoeren.

We streven ernaar dat alle docenten bevoegd zijn. Is de docent niet bevoegd, dan worden er afspraken gemaakt over het opleidingstraject. Tijdens dit traject begeleidt een opgeleide docentenbegeleider de docent in opleiding.

Op PrO Almere werken veel onderwijsassistenten. Zij hebben een opleiding tot onderwijsassistent of een andere passende opleiding. De onderwijsassistenten werken zelfstandig

met kleine groepen leerlingen aan vaardigheden die passen bij het maatwerk dat de leerling geboden wordt. Een onderdeel hiervan is de certificaattraining.

Voor het volgen van de bekwaamheid wordt gebruik gemaakt van de DOT. Deze observatiemethode wordt zowel bij docenten als onderwijsassistenten ingezet. De leidinggevende bezoekt een keer per jaar een les of leeractiviteit (bij onderwijsassistenten). Na een observatie is er een gesprek met de leidinggevende over de bevindingen. De bevindingen worden meegenomen in het jaarlijkse gesprek. Naast de leidinggevende kan op een specifieke leervraag een docentenbegeleider ingezet worden.

Visie en ontwikkeling

We werken vanuit een schoolplan voor vier jaar.

PrO Almere is sterk extern gericht, omdat we opleiden voor uitstroom naar de arbeidsmarkt.

Bij het vorm geven en verbeteren van het onderwijs wordt naar buiten gekeken; wat biedt de maatschappij voor onze leerlingen en op welke manier kunnen we hierbij aansluiten.

Het betekent dat er vele contacten zijn met externe partners.

Vanuit de behoefte in de “buitenwereld” worden veel ontwikkelingen op PrO Almere ingezet. Dit start vaak in een experimentele fase, die gemonitord wordt en waar nodig bijgesteld.

De ontwikkelingen die de vakgroepen betreffen, worden in de vakgroep-overleggen vorm gegeven. Deze overleggen zijn vier keer per jaar. Ieder jaar wordt in de vakgroep-overleggen aan het eind van het schooljaar geëvalueerd en worden nieuwe doelen voor het schooljaar erna vastgesteld.

In het MT bespreken we de voortgang van de vakgroepen en de andere ontwikkelingen binnen de school. We bespreken waar we zijn en waar eventueel bijstelling nodig is.

Er is veel ruimte voor nieuwe ideeën van (groepen) medewerkers, zolang deze aansluiten bij de visie van de school. De ideeën worden vaak eerst klein vorm gegeven en als na evalueren blijkt dat het passend is in het onderwijsprogramma, wordt het breder en planmatiger uitgezet.

Talent

Iedere medewerker wordt uitgedaagd zich verder te ontwikkelen.

Jaarlijks is er, als onderdeel van de gesprekscyclus, een gesprek met de leidinggevende over het functioneren en de professionalisering van de medewerker. Het uitgangspunt is wat de mogelijkheden en talenten van de medewerker zijn, hoe deze ingezet kunnen worden en op welke manier we dit terug kunnen zien.

Naast dit formele gesprek voert de leidinggevende tussentijds regelmatig gesprekken over de persoonlijke ontwikkeling van de medewerker. Dat kan geïnitieerd worden door zowel de medewerker als de leidinggevende. Dat de leidinggevende makkelijk bereikbaar zijn, maakt dat er vele gesprekken plaats vinden. Deze gesprekken worden niet gedocumenteerd.

Samenvatting

Alle ontwikkelingen binnen de school zijn gericht op de optimale ontwikkeling van de leerlingen.

We werken met een schoolplan voor 4 jaar, locatiedoelen, vakgroepplannen en beleidsplannen op onderwerpen als professionalisering, kwaliteitszorg, ondersteuning in de school, adviseringstrajecten. Aan het eind van het schooljaar wordt de balans opgemaakt en worden waar nodig doelen bijgesteld.

We zijn een school die continue ontwikkelt en alle mogelijkheden en kansen aangrijpt om ons onderwijs te verbeteren en de positie van de leerling met afstand tot de arbeidsmarkt te versterken.

5.2 Kwaliteitscultuur

Teamleiders hebben een centrale rol in de evaluatie van de kwaliteit van het onderwijsproces. Zij gaan op lesbezoek, voeren allerlei soorten gesprekken, stellen samen met medewerkers ontwikkeldoelen vast, vragen scholing aan etc. Zij nemen hun ervaringen mee naar het MT. Ook leerlingen en ouders krijgen een stem in de beoordeling van de kwaliteit van onze school. Dit doen wij door middel van vragenlijsten via scholen op de kaart. Wij hebben de vakgroepvoorzitters een andere rol gegeven. Zij worden gefaciliteerd voor deze rol en zij werken ook met jaarplannen. Als groep van vakgroepvoorzitters komen zij voor intervisie bij elkaar.

Verder zoeken wij ook feedback op de kwaliteit van het onderwijs bij collega-scholen. Dit doen we door deel te nemen aan de VO audits van ASG. We gebruiken hiervoor het DOT observatietool.

Wij willen een open cultuur waar fouten maken mag.

5.3 Verantwoording en dialoog

We rapporteren regelmatig over ontwikkelingen en resultaten in de PrO Flevo. Ook op ouderavonden kan dat aanbod komen. De dialoog met de MR zowel met de personeelsgeleding als de oudergeleding verloopt in goede harmonie. Zij worden bij alle (mogelijke) nieuwe ontwikkelingen betrokken en denken daar ook in mee. Op schoolniveau worden ook mogelijke nieuwe ontwikkelingen besproken en ook daar denken veel mensen graag in mee.

5.4 Terugblik toekomstperspectief 2017-2023

1. Betere samenwerking op inhoud tussen theorie, praktijk en stage.

Een betere samenwerking op inhoud tussen theorie, praktijk en stage heeft een andere vorm gekregen. Binnen PrO Almere zijn we een professionaliserings slag aan het maken. We zijn begonnen om de vakgroepvoorzitters beter te positioneren en te faciliteren in de school. De vakgroepvoorzitters komen samen bij elkaar en scholen ook. Vakgroepvoorzitters werken met jaarplannen die ze met elkaar delen, maar ook op elkaar laten aansluiten. We zijn hier nog wel lerend in. En daarmee is het belangrijk om deze lijn voor te zetten de komende jaren.

2. Het uitbreiden van activiteiten voor talentontwikkeling bij de leerlingen.

Dit is goed gelukt. Het aantal te behalen certificaten is verhoogd. We hebben ook meer mensen ingehuurd om heel specifieke vaardigheden aan te bieden. (schilderen als voorbeeld maar ook nagelstyling). En naschoolse activiteiten op het gebied van sport, kunst en cultuur. Hier wordt veel gebruik van gemaakt door leerlingen.

3. Het invoeren van een nieuw leerlingvolgsysteem wat beter aansluit bij de leerling en ouders (Presentis).

Presentis is ingevoerd maar ook nog steeds in ontwikkeling. Ouders hebben inzage in Presentis en we hebben ook een digitaal portfolio ontwikkeld. Wel zien wij dat ouders nog niet heel vaak inloggen in Presentis. Hier moet meer aandacht voor komen.

4. Het arrangement Extra Nederlands verder in school implementeren.

Er zijn meer mensen geschoold rond NT2 onderwijs, Language Nut kunnen leerlingen gebruiken. We hebben training gehad van het ITTA.

5. Het borgen van logopedie op elke locatie door externe partner (de Praatmaatgroep).

We zijn hier voortvarend mee gestart en een tijd liep dit heel redelijk. Het grootste probleem was dat leerlingen en ouders via de huisarts een verwijzing nodig hadden voor de logopediste. Dit was een moeizaam traject, wat vaak ook lang duurde voordat de beschikking rond was. In 2023 heeft de Praatmaatgroep onze overeenkomst opgezegd omdat er toch te weinig jongeren gebruik van maakten. Een bijkomend probleem is dat er een groot tekort aan logopedisten is.

6. Het opzetten en implementeren van het Onderwijs Jeugdhulp Arrangement.

Dat is op alle locaties goed gelukt. Ondertussen wordt er veel preventief gewerkt in de vorm van trainingen aan een groep maar ook in kleinere groepen met specifiek thema's. Daarnaast wordt er nauw samengewerkt met school waardoor we snel kunnen op en afschakelen. De ambulante begeleiders kunnen outreachend werken en gaan ook geregeld naar de gezinnen van leerlingen.

7. Het opzetten van het project Kickstart. Een woonhuis (als leslocatie) voor leerlingen die angstig zijn en nog niet in een grotere setting kunnen functioneren. Dit zal samen met 's Heeren Loo worden vorm gegeven.

We hebben verschillende keren een plan ingediend. Zowel bij de Gemeente Almere als bij het samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Dit heeft geen middelen opgeleverd. Wij vinden dit echter nog steeds nodig in Almere.

Maar een school is nooit af. Het is zaak permanent de ontwikkelagenda en de jaarlijkse planning en evaluatie te bespreken en waar nodig aan te vullen of bij te stellen.

5.5 Perspectief voor 2027

1. Ontwikkeling van het arrangement Next Level.
2. Versterking vakgroepvoorzitters en zorgen voor meer samenhang in de jaarplannen.
3. Samenwerking met partners (De Schoor, stichting Surrant, politie en Gemeente Almere) om preventief te werken aan veiligheid.
4. Ontwikkeling van meer maatwerk en eigenaarschap voor leerlingen (Fase-onderwijs) en Burgerschap hierin als rode draad gebruiken.

5. Verder zichtbaar maken van de mogelijkheden van het praktijkonderwijs in Almere.
6. Promotie praktijkonderwijs om op deze manier goed personeel binnen te krijgen en goed personeel te behouden.

6 Personeelsbeleid

Goed personeel is cruciaal voor de kwaliteit van het onderwijs. In de praktijk blijkt het lastig te zijn om medewerkers te vinden die geschikt zijn voor het praktijkonderwijs. Dit betekent dat wij gericht moeten gaan zoeken naar medewerkers die vervolgens geschikt gemaakt moeten worden voor het praktijkonderwijs. Dit is iets wat niet alleen speelt in het praktijkonderwijs maar ook al bij het basisonderwijs van de ASG en bij sommige vakken in het andere Voortgezet Onderwijs van de ASG, waar een tekort aan personeel is. Het blijft vervelend dat opleidingen voor deze groep mensen niet altijd passend zijn voor het werken in het praktijkonderwijs.

Doel: Bevoegd en bekwaam personeel hebben.

Collega's worden gestimuleerd om te studeren. Dit kan zijn om een tweede bevoegdheid te halen of om een master te halen. De docenten kunnen daarvoor gebruik maken van een lerarenbeurs. Startende docenten/medewerkers bieden we verplichte bijeenkomsten en coaching aan om hun weg in het werk en in de school te kunnen vinden. In de school wordt dit gedaan door opgeleide docentenbegeleiders en extern binnen de Academische Almeerse OpleidingsSchool. Op deze manier proberen wij de kennis en vaardigheden van docenten en medewerkers te vergroten.

Verder kunnen medewerkers gebruik maken van het aanbod van de ASG Academie en kunnen zij vragen om teamscholing. Als dit in de mogelijkheden ligt dan wordt daar ook op in gegaan. Daarnaast zijn er schoolbrede scholingen om de expertise op verschillende terreinen te vergroten. Deze bijeenkomsten zijn verplicht en worden onder werktijd georganiseerd. Collega's kunnen aangeven waarin ze geschoold willen worden om hun vakbekwaamheid te vergroten of uit te breiden.

De tevredenheid van ons personeel monitoren we iedere drie jaar door het afnemen van een medewerkersonderzoek. De resultaten hiervan worden teruggekoppeld naar de collega's. Actiepunten die hieruit voortkomen bespreken we waar nodig met elkaar en op de verschillende locaties en ook in de verschillende teams.

Niet iedereen op PrO Almere heeft de juiste bevoegdheid. Wel is bijna iedere docent bevoegd om les te geven en heeft een opleiding hier in gedaan. Het blijft lastig om verkorte opleidingen te vinden die er voor zorgen dat mensen bevoegd raken voor het praktijkonderwijs.

7 Burgerschap

Vanaf augustus 2022 heeft iedere school een wettelijke burgerschapsopdracht; Het onderwijs bevordert actief burgerschap en sociale cohesie op een doelgerichte en samenhangende wijze.

Op PrO Almere krijgen alle leerlingen burgerschapsonderwijs waarbij thema's als democratie, diversiteit en respect voor elkaar aan de orde komen.

De docenten burgerschap werken in samenwerking met Bureau Common Ground aan de doorontwikkeling van het vak burgerschap.

Onze missie is dat we leerlingen opleiden tot een goede werknemer en een goede burger. We geven dit vorm door leerlingen te begeleiden vanuit de relatie. Pedagogisch Tact, waarbij “het goede doen, op het juiste moment, ook in de ogen van de leerling” ons uitgangspunt is. Dit vraagt openheid en sensitiviteit voor wat een leerling bezighoudt of voor wat deze nodig heeft.

Door de drie V's, Vriendelijkheid Veiligheid en Verantwoordelijkheid, centraal te stellen in onze school, werken we samen aan een goed klimaat, waar iedereen mag zijn wie die is. Op iedere locatie is een pedagogisch coach aangesteld, die extra aandacht heeft voor leerlingen en medewerkers als het niet lukt om met elkaar een probleem op te lossen. Als oplossingsmethode wordt “Herstelrecht” gebruikt, waarbij het herstellen van de relatie centraal staat.